Poradnik Higieniczno-Kosmetyczny dla użytku domowego

ułożył

Jan Ihnatowicz,

Magister farmacji, chemik sądowy dla spraw karnych i assesor handlowy lwowskiego c. k. Sądu krajowego, oraz członek wielu towarzystw naukowych, handlowo-przemysłowych i humanitarnych.

L w ó w.
Nakładem wydawcy.
1890.

Pierwsza krajowa

Fabryka chemiczno-kosmetyczna

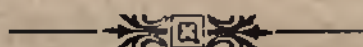
JANA IHNATOWICZA

założona w roku 1875

odszczególniona na wystawach krajowych, zagranicznych i lekarsko-higienicznych

za znakomite wyroby higieniczno-kosmetyczne

Dziesięcioma medalami zasługi,
Dyplomem honorowym i Dyplomem uznania.

Lwów.
Z drukarni W. A. Szyjkowskiego, ulica Kopernika l. 5.
1890.

J
C

Biblioteka Jagiellońska
1002073805

P. T.

Puszczając w świat ten malutki »Poradnik higieniczno-kosmetyczny«, w którym również został zamieszczony najnowszy cennik moich wyrobów, wraz z opisaniem ich użycia, mam nadzieję, że każdy kto otrzyma tę książeczkę znajdzie w niej nie jedną rzecz pożyteczną, praktyczną, a przedewszystkiem dobrą i w codziennem życiu mającą swe zastósowanie.

Wyroby moje w krótkim czasie zyskały powszechne uznanie i wziętość, tak w kraju jak i zagranicą i cieszą się obecnie szerokim rozpowszechnieniem, a to dlatego, że za zadanie wziąłem sobie, wyrabiać i oddawać do publicznego użytku tylko takie środki, które są nieszkodliwe i o których sam się przekonałem, że są dobre, skuteczne i swemu celowi zupełnie odpowiadają.

Ta zasada zwyciężyła, gdyż pomimo niezwykłej konkurencji zagranicy i przyzwycza-

*

jenia się od wieków publiczności do tego rodzaju wyrobów zagranicznych, pomimo tego, wyroby moje nietylko że wyparły obce wyroby z kraju, ale utorowały sobie drogę daleko po zagranicami tegoż. — To też tak na wystawach konkursowych jak i lekarsko-higienicznych w kraju i zagranicą wyroby moje na każdej wystawie odniosły palmę pierwszeństwa i otrzymywały najwyższą nagrodę, tak, że obecnie fabryka moja posiada 10 medali zasługi, 1 dyplom honorowy i dyplom uznania — oraz przeszło 6 tysięcy listów dziękczynnych od osób prywatnych — których z powodów nadto dobrze wiadomych ogłosić nie mogę.

Przy tej sposobności niech mnie wolno będzie na tem miejscu wyrazić najwyższe podziękowanie i najgłębszą wdzięczność światłej publiczności za łaskawe poparcie i życzliwość, jaką moje przedsiębiorstwo otaczała i otacza.

Z wysokim szacunkiem

Jan Ihnatowicz.

Anatomia i Fizjologia włosów.

Włosy są to pełne walcowate utwory, utworzone, ze zrogowaciałych komórek naskórka warstwami ułożonych i jedne na drugie zachodzących na kształt lunety polnej. Pod mikroskopem odróżniamy we włosie naskórek, tkankę korową i tkankę rdzeniową. Naskórek składa się z płaskich kątowatych i przeźroczystych tabliczek okrywających włos w zupełności. Tkanka korowa stanowi najważniejszą część włosa nadaje bowiem kształt i zawiera barwik. — Tkanka rdzeniowa wypełnia środek włosa, składa się z komórek okrągłych, obok siebie rzędami leżących i wypełnionych w stanie normalnym właściwą cieczą a w chorobie lub w starości pęcherzykami powietrza.

Włos dzieli się na dwie części, na część widoczną ze zcieńczonym końcem i część ukrytą w skórze we właściwych torebkach włosowych (cewkami zwanych). Najgłębsza część włosa jest rozszerzoną i nosi nazwę *cebulki włosowej*, która jest utwierdzona

na brodawkowatem wypusku obfitującem w naczynie odżywcze. Cebulka włosowa jest główną podstawą włosa, gdyż w niej wytwarzają się nowe komóreczki włosowe odnowienie i rośnięcie włosów powodujące.

Włosy więc wyrastają z dna cebulek włosowych, z tych właśnie komóreczek, które znowu tworzą się z krwi, materji płynnej, twórczej, a przez wypustki cebulek włosowych wsanej.

Grubość, gęstość, właściwy kolor włosów zależy od wpływów klimatycznych, rodowych, indywidualnych i od wieku. — Włosy są mocne, sprężyste, przyjmują i oddają łatwo wodę, dlatego są raz suche i łamliwe, to znów wilgotne i miękie. Z powodu swej różnej wilgotności stają się dłuższemi lub krótszemi, ciemniejszemi lub jaśniejszemi.

Włosy dosięgają pewnej oznaczonej długości, stosownie do szczepu i płci, są okrągłe lub graniaste, rosną zaś jak wszystkie twory rogowe więcej, gdy są obcinane. Włosy odżywiają się za pomocą cebulek włosowych, które jeżeli są zdrowe i należycie funkcjonują to włosy rosną i posiadają jednolitą barwę, w przeciwnym razie cieńczeją, tracą kolor i wypadają.

Barwa włosów pochodzi od zawartości żelaza i manganu, i stosownie od ilości i stosunku tych pierwiastków, są jasne, ciemne lub czarne. Oprócz tych pierwiastków znajduje się we włosach materja orga-

niczna płynna, nadająca włosom połysku, miękości i kolorytu, a która z czasem tężeje i wysycha; natenczas włosy zaczynają się łamać, kruszyć, tracą połysk, barwę i przy dotykaniu są nieprzyjemne.

Przeznaczeniem włosów jest: okrywać, ochraniać i ogrzewać głowę, — utrzymywać jednostajną temperaturę skóry, normować parowanie gruczołów skórnych nie mówiąc już nic o naturalnej ozdobie głowy i twarzy.

Higiena włosów.

Włosy, jako największa ozdoba twarzy u mężczyzn a głowy u pań, przeto pielęgnować ich należy od dzieciństwa, t. j. od samego urodzenia dziecka dbać trzeba o to, aby dwa lub trzy razy na tydzień obmywać główkę wodą letnią i mydełkiem oliwnem. Codziennie czesać włosy jak najmiększą szczoteczką i nigdy nie dopuścić tworzeniu się wypociny na głowie (tak zwane ciemiączko), a które gdy się utworzy, jest pierwszem zadatkiem na przyszłość do łysienia głowy. Ponieważ pod tą skorupą tworzą się pasożyty podcinające korzenie włosów, a w dalszem ciągu niszczą cebulki włosowe.

W późniejszem nieco wieku należy czesać włosy dziecka twardą szczotką dla usunięcia kurzu i łupieży, poczem przygładza się je znów szczotką mięką.

Grzebienia gęstego przy czesaniu włosów dziecka należy się wystrzegać i używać tylko rzadkiego.

W wieku młodzieńczem potrzeba skórę głowy przynajmniej raz na miesiąc obmywać wyskokiem mydlanem, mydłem żółtkowem albo świeżem żółtkiem, wcierać je należycie w korzenie włosów, a następnie zmywając wodą gorącą i spłukując wreszcie czystą zimną wodą, potem należy wycierać skórę głowy starannie suchem ręcznikiem, dopóki nie uczujemy przyjemnego wrażenia ciepła. — Następnie jako pomady używać można olejku migdałowego lub pomady litewskiej. Tłuszczenie włosów suchych jest w każdem razie bardzo ważne, należy to uczynić bezpośrednio po wymyciu, gdyż w przeciwnym razie pokrywa się bardzo łatwo kurzem.

Dzisiejsze tak częste narzekania na wypadanie, kruszenie się włosów i ból głowy, pochodzi najczęściej z braku należytego pielęgnowania włosów i utrzymania w czystości skóry na głowie. — Włosy są narażone na osadzanie się z powietrza różnych cząstek tak mineralnych jak roślinnych, które połączywszy się z potem skóry, zatykają pory i utrudniają parowaniu. Płyny te niemogąc się wydostać na zewnątrz, ugniatają cebulki włosowe i inne organa, a w dalszem ciągu fermentują i wywierają niszczący wpływ na skórę i włosy. Oprócz tego unoszą się w powietrzu różnego rodzaju grzybki, nie-

które z nich dostawszy się na głowę przenikają skórę, rozmnażając się powodują łupież i wypadanie włosów. Inny rodzaj grzybka również mikroskopijny wnika z końca włosa przechodzi przez całą jego długość aż do cewki włosowej, tu się rozmnaża, podgryza korzenie włosów i to tak dalece, że czasami nagle szpetne blizny na głowie powstają.

Do czesania głowy nie należy używać grzebieni ostrozębnych, które zadzierając skórę, umożebniają w niej tworzenie grzybków chorobo-twórczych (bakterji). Jeżeli zęby grzebienia są rozłupane lub niegładkie łamią one włosy. Taką wadę grzebienia wykryć można trzymając go pod światło. Skoro ząb grzebienia rozłupie się, najlepiej go wyłamać.

Szczotka o metalowych pręcikach w miejsce szczeciny rani skórę. Pączki szczeciny lub włosu w dobrej szczotce winny być wszędzie rozmieszczone w równych odstępach, jednakże pojedyncze włosy w każdem pączku muszą być różnej długości, aby ułatwić szczotce dostęp do każdej części skóry i do każdego włosa głowy. — Dla ułatwienia dostępu tlenu do skóry głowy należy nosić kapelusze lekkie i przewiewne. Końce włosów często rozczepiają się, przeto korzystniej jest raz na miesiąc obcinać je ostremi nożycami.

Brody i wąsów w czasie ich rozwoju golić nie można, jeżeli nie chcemy szkodzić naturalnemu prze-

biegowi ich wzrostu. W skutek golenia pojedyncze włosy stają się zbyt wcześnie twardemi, sztywnieją i zmieniają barwę przyjmując kolor rudy lub brunatny. — Brzytwę przed użyciem należy zanurzyć w 5% roztworze kwasu karbolowego, aby ustrzedz się od przenoszenia za jej pomocą chorób zakaźnych, t. j. tych grzybków chorobowo-twórczych.

Panie winnyby czesać swe włosy raczej szczotką niż grzebieniem, i splatać luźno, aby umożliwić przewietrzanie, aby włosy nie urywały się i nie łamały; jest to ważnem i z tego względu, że przy zbyt mocnem splataniu włosów krążenie soków we włosach strzymuje się mechanicznie. Przed udaniem się na spoczynek należy włosy rozpleść. Zwijanie włosów w loki i przypiekanie jest bardzo szkodliwe. Chorym obłożnie należy codziennie włosy smarować tłuszczem, pomadą lub olejkiem i rozczesywać rzadkim grzebieniem; skórę głowy myć trzeba dwa razy na tydzień nie wielką ilością mydlin przy pomocy gąbki.

Wypadanie włosów może być skutkiem ciągłego podrażnienia, ciężkich nakryć, nadwerężenia funkcji umysłowej, bezsenności, bolu głowy, niedokrewności i zniszczenie cebulek włosowych przez bakterje. Te dwa ostatnie wypadki są najczęstsze. — Łupież (parple) na głowie jest pierwszą oznaką tworzenia się tych mikroskopijnych grzybków, które sprowadzają swędzenie, pieczenie, powstawanie strupków

i bolu skóry na głowie, a w dalszym ciągu wypadanie włosów. W takich razach należy głowę myć codziennie mydłem smołowem, a po umyciu i osuszeniu głowy wcierać w skórę *płyn uniwersalny*.

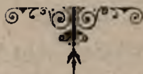
Włosy wymagają ciągłego pielęgnowania, i aby ich mieć piękne do najpóźniejszej starości, trzeba przyjąć jako warunek utrzymywanie włosów i głowy w jak największej czystości. Delikatne i dokładne czesanie najpierw grzebieniem rzadkiem a potem szczotką, jednakże nie przyciskając mocno do skóry, a jeżeli włosy są długie, to należy podtrzymywać ręką. Raz na miesiąc myć włosy letnią wodą z wyskokiem mydlanem, a to celem usunięcia kurzu, potu i tłuszczu, wydzielającego się ze skóry.

Przy myciu włosów jasnych, korzystniej jest dodawać naparu rumianku, przy ciemnych i czarnych, lekkiego odwaru kory dębowej a to celem wzmocnienia koloru włosów. Włosy nie powinny być wilgotne, ani suche, ani też tłuste. Letnią porą należy pomadować pomadą a zimową olejkiem. Pomadowanie włosów jest konieczne. Włosy, jak każde ciało rogowe, gdy są suche łatwo się łamią i kruszą a przy czesaniu plączą się i rwą.

Pudrowanie włosów mączką ryżową jest dobre, mianowicie przed czesaniem głowy, pudr bowiem łącząc się z tłuszczami powstrzymuje ich rozkład i samo oczyszczenie włosów ułatwia.

Codziennie rano i wieczór należy włosy czesać ostrożnie w kierunku, w którym leżą. — Czesanie szczotką mięką i twardą jak wskazano powyżej, pobudza krążenie krwi w torerebkach włosowych skóry, co wywołuje silniejszy rozwój włosów.

Grupa pierwsza obejmuje środki na włosy wypróbowane i niezrównanej dobroci. — Jest to owoc moich długoletnich studjów i praktyki, rozlicznych badań mikroskopijnych i rozbiorów chemicznych. — Środki te zyskały ogólne uznanie tak szerokiej publiczności jak i znawców, a na wystawach krajowych, zagranicznych i lekarsko-przyrodniczych zostały wyszczególnione licznemi medalami zasługi i dyplomem honorowym i dyplomem uznania.

G r u p a I.

Srodki kosmetyczne do pielęgnowania, farbowania i porostu włosów, wąsów i brody.

Bandolina — pomada na włosy w laseczkach, odznacza się bardzo delikatnym i przyjemnym zapachem.

Laseczka po 25 i 50 ct.

Bryjon — wyborny ten kosmetyk farbuje włosy, brodę, wąsy i brwi na piękny i trwały kolor ciemny lub czarny. Bryjon jest zupełnie nieszkodliwy, a w zastosowaniu bardzo prosty. — Na szczoteczkę lub twardy pęzelek nabrać Bryjonu nr. I. i rozcierać jak najdokładniej po włosach nie dotykając skóry, następnie rozczesywać grzebieniem gęstym lub szczotką przez kilka minut dla dokładnego rozdzielenia Bryjonu po włosach, gdyż tylko wtenczas naturalny i jednostajny kolor włosy otrzymają, jeżeli każdy włos w równej mierze zostanie Bryjonem posmarowany. Po 24 godzinach należy

zmoczyć szczoteczkę w Bryjonie nr. II. i nacierać te włosy, które były nasmarowane Bryjonem nr. I. a barwa natychmiast wystąpi. — Jeżeliby jednak włosy pożądanego koloru nie otrzymały, w takim razie należy użycie Bryjonu nr. I. powtórzyć. Na szczoteczkę lub pęzelek odrazu wiele Bryjonu ani nr. I. ani nr. II. nie nabierać, lepiej po mniej, a kilka razy smarować. — Po ubarwieniu, włosy można myć, pomadować i dopiero wtenczas użycie Bryjonu powtórzyć, jak włosy zaczną tracić barwę, lub odrastać. Przy każdorazowym użyciu słoiczek i flakonik z Bryjonem trzeba dobrze zakorkować i w ciemnem miejscu przechowywać.

Cena 1 złr. a. w.

Brylantyna, olejek wyskokowy przyjemnie pachnący, odświeża, nadaje miękość i piękny połysk brodzie.

Flakonik 50 centów.

Brylantyna krystaliczna — do pomadowania i ułożenia wąsów i bokobrodów.

Słoiczek 50 centów.

Cebulki włosowe — wywołują i potęgują naturalny porost brwi, wąsów i brody. — Użycie: smarować pęzelkiem umaczanym w cebulkach włosowych, brodę mocniej i więcej, górną wargę

lżej a najdelikatniej brwi i uważać, aby do oka płyn nie spłynął. — Rano miejsce smarowane należy wymyć wyskokiem mydlanym.

Flakonik 1 złr. a. w.

Glikolin — jest to olejek glicerynowo-wyskokowy, przyjemnie pachnący, bardzo korzystnie wpływa na upiększenie i ułożenie włosów. — Używa się jak zwykła pomada, włosów nie zatłuszcza i porów skóry nie zatyka.

Flakonik 60 centów.

Kafryna. — Znakomity ten preperat nadaje siwym i wypłowiałym włosom trwały i piękny czarny lub ciemny kolor. Kafryna jest zupełnie nieszkodliwą i najdłuższe używanie tego niezrównanego środka nie pociąga za sobą żadnych następstw. — Przed użyciem potrzeba włosy, wąsy lub brodę wymyć i osuszyć, potem podłożywszy grzebień pod włosy, zwilżać takowe umaczaną szczoteczką w kafrynie, delikatnie i jednostajnie. Jeżeliby przy tej operacji powstały czarne plamki na skórze, to należy zmyć Janiną.

Flakon po 1 i 2 złr. a. w.

Kastoryna. — Znakomita ta pomada odniosła palmę pierwszeństwa w skutecznem pobudzeniu cebulek włosowych do wytworzenia porostu

włosów. — Kastoryna używa się codziennie rano, wcierając ręką w skórę głowy przez kilka minut a następnie rozczesując szczotką.

Słoik 1 złr. 50 ct. a. w.

Kosmetyk, do przytrzymania i ułożenia wąsów jasny, ciemny i czarny.

Laseczka po 10, 25 i 50 centów.

Nigretina, jest to wyborny i zupełnie nieszkodliwy środek do trwałego i natychmiastowego barwienia włosów. — *Nigretina* zyskała powszechną wziętość i uznanie jako najlepszy barwik do farbowania włosów, wąsów i brody na kolor czarny i ciemny. — *Nigretina* nadaje włosom kolor zupełnie naturalny, nie zmieniający się i dla oka bardzo przyjemny. — *Nigretina* składa sie z dwóch płynów nr. I. niebieski i nr. II. brązowy. — Sposób użycia: przedewszystkiem należy włosy do farbowania przeznaczone jak najdokładniej wymyć z zawartego na nich tłuszczu, stanowi to jedyny sposób do dobrego ofarbowania, dokładnego i trwałego ubarwienia włosów; uskutecznia się w następujący sposób: Zmycie mydłem i wodą letnią albo zwykłą sodą rozpuszczoną w wodzie (20 gr. na $^1/_2$ litry wody) albo lekkim ługiem; w jednym z trzech tu podanych sposobów ob-

myte i do czysta wodą opłukane, ręcznikiem do sucha wytarte włosy są przygotowane do właściwego farbowania. Następnie bierze się płyn nr. I. na płytkie naczynie w małej ilości, aby nie ściekało ze szczoteczki i pociera się zmoczoną szczoteczką mięką, zwykle używaną do zębów włosy, i rozprowadza się gęstym nie tłustym grzebieniem w różnych kierunkach, żeby jednostajnie przesiąky, unikając zetknięcia się ze skórą, gdy to nastąpi, nie czekając wyschnięcia postępuje się tak samo inną, lub dobrze wymytą tą samą szczoteczką z nr. II., zupełnie tak samo, jak podano przy nr. I., tak zabarwione włosy zostawić na godzinę lub dwie a następnie zmyć wodą i mydłem, żeby zbyteczną barwę opłukać, dobrze opłukane włosy wyczesuje się i suszy, następnie tłuści się je olejkiem lub pomadą. — Najdokładniejsze używanie wedle przepisu nie może zawieść pięknego, trwałego i jednostajnego zabarwienia włosów. — Jeżeli zaś włosy mają mieć kolor ciemny, to tak samo należy postępować, lecz tylko rozpuścić nr. I. na pół wodą destylowaną. Gdyby przy tej manipulacji powstały na skórze czarne plamki, to należy wytrzeć Janiną a następnie wymyć wodą.

Pudełko 1 złr. a. w.

Olejek chinowy — wzmacnia cebulki włosowe, zapobiega wypadaniu włosów, głowy nie zatłuszcza i jest bardzo przyjemny w użyciu.

Flaszeczka 50 centów.

Olejek kosmetyczny, włosy miękczy, daje piękny połysk, zapobiega tworzeniu się łupieży i odznacza się przyjemnym zapachem.

Flaszeczka 80 centów.

Olejek makasarowy, posiada przyjemny zapach i bardzo korzystnie wpływa na włosy.

Flakon 30 centów.

Olejek chino-taninowy. — We wszystkich razach, gdy się rozchodzi o zapobieżenie wypadaniu włosów i wzmocnieniu cebulek włosowych oraz pobudzeniu porostu włosów, *olejek chino-taninowy* jest niezrównanym i od lat 12 wypróbowanym środkiem. — Użycie: Głowę wymyć mydłem smołowem, włosy osuszyć, a potem co wieczór przed pójściem spać wcierać w skórę głowy olejek chino-taninowy, a skutek niezawodny.

Flakonik 1 złr. 20 ct.

Olejek migdałowy z zapachem kwiatowym — do włosów.

Flakonik 30 centów.

Olejki: fiołkowy, rezedowy, millefleurs, jaśminowy, różany i t. p.

Flakoniki po 50 centów.

Olejek taninowy, wstrzymuje wypadanie włosów, wzmacnia cewki włosowe i barwę włosów utrwala.

Flakonik 50 centów.

Olejek orzechowy — nadaje włosom miękość połysk i przyjemny zapach.

Flakonik 50 centów.

Oryzalina. — Farbnik turecki, używa się do ściemniania włosów. — Jest to środek zupełnie niewinny i do chwilowego farbowania włosów bardzo wyborny. — Farbuje on włosy na czarno tylko na pewien oznaczony czas, — to zuaczy, że łatwo się zmywa. — Osoby, życzące sobie mieć chwilowo ufarbowane włosy, postępują w następujący sposób: Zmaczaną szczoteczką w tym płynie pociąga się jednostajnie po włosach parę razy. Jeżeliby kolor okazał się zbyt czarnym, to wycierając chusteczką lub ręcznikiem na sucho, nadmiar tej farby można usunąć. — Po umyciu włosów barwik czarny zupełnie znika.

Flakon 60 centów.

Pilipton — woda odmładzająca i odradzająca włosy. — Siwy włos jest oznaką starości, albo chorobliwego stanu cebulek włosowych, które pod wpływem różnych fizjologicznych czynników utraciły możność produkowania i przyswajania włosowego barwiku. — *Pilipton* jest właśnie tym doniosłym środkiem, który cebulki włosowe uzdrawia i do wytwarzania naturalnego barwiku pobudza. Włosom nadaje miękość, świeżość i połysk, skórę na głowie oczyszcza od parpli i utrzymuje higienicznie. Jest to jedyny w swoim rodzaju środek, który po kilkarazowym użyciu przywraca włosom siwym lub wypłowiałym naturalny kolor. Przed użyciem Piliptonu należy flaszkę mocno zakłócić, tak, aby cały osad zmięszał się z resztą płynu, następnie nalać w ilości łyżeczki od kawy na gąbkę, szczotkę lub ręką i wcierać we włosy przez 5 minut, t. j. tak długo, aż da się uczuć zapach siarki. W ten sposób należy postępować codziennie przez 6 do 10 dni, a później tylko raz w tygodniu celem utrzymania na zawsze pięknego koloru włosów. W każdym razie użycie dwóch flakonów Piliptonu wystarcza do zupełnego przywrócenia włosom pierwotnej barwy.

Flakon 1 złr. 50 ct.

Pomada balzamiczna — do przytrzymywania i ułożenia wąsów.

Słoik 40 centów.

Pomada chinowa, używa się z wielkim skutkiem przeciw wypadaniu włosów, odznacza się przytem przyjemnym i delikatnym zapachem.

Słoik po 40 i 80 centów.

Pomada chino-taninowa. — Wyborna ta pomada wyrabia się z najprzedniejszych gatunków kor chinowych, garbniku i wyciągu naftowego, wskutek czego posiada ona wszystkie warunki do wzmocnienia i ożywienia włosów. Pomada ta jest niezrównanym środkiem w skutecznym pobudzaniu włosów do porostu, niemniej nadaje piękny połysk, ochrania włosy od siwizny, wypadania i tworzenia się parpli. — Rano i wieczór wcierać w skórę i pomadować włosy.

Słoik 1 złr. 50 ct.

Pomada kosmetyczna — zmacnia cebulki włosowe i *przywraca włosom siwym lub wypłowiałym naturalny kolor,* usuwa łupież i pobudza włosy do porostu. — Pomadować włosy rano lub na noc codziennie przez pierwsze dwa tygodnie — następnie raz na tydzień.

Słoiczek 1 złr. a. w.

Pomady: różana, fiołkowa, rezedowa, jaśminowa, millefleurs, konwaljowa, bergamotowa, heliotropowa i t. p.

Słoiki po centów 30 50 i 1 złr.

Pomada litewska, posiada przyjemny zapach, na kolor włosów nie wpływa i nie jełczeje.

Słoik 50 centów.

Pomada orzechowa — używa się na ściemnienie i utrwalenie barwy włosów.

Słoik 80 centów.

Pomada węgierska — do ułożenia i nadania sztywności wąsom, biała ciemna i czarna.

Słoik 25 centów.

Pomada Sobieskiego, w laseczkach, na wąsy, odznacza się bardzo przyjemnym zapachem — bardzo dobrze konserwuje i układa wąsy.

Laseczka 50 centów.

Płyn uniwersalny przeciw łupieży. — Łupież jest pierwszą oznaką chorobliwego stanu skóry i cebulek włosowych i zwykle poprzedza wypadanie włosów, przeto usunięcie łupieży jest jednym z najważniejszych warunków do zachowania włosów. — *Płyn uniwersalny* usuwa

łupież, wzmacnia, ożywia i pobudza cebulki włosowe do porostu, włosom nadaje piękny koloryt i utrwala barwę. Rano i wieczór zmaczać głowę i szczotką dobrze wyczesywać. Po sześciu dniach używania zmyć głowę mięką wodą z mydłem smołowem, a następnie dalej używać aż do zupełnego usunięcia łupieży.

Cena flakonu 1 złr. a. w.

Pudr brylantowy, bardzo pięknie przyozdabia włosy ciemne i czarne, mianowicie wieczorem.

Pudełko 50 centów.

Pudr popielaty do pudrowania włosów na kolor popielaty bardzo efektowny.

Pudełko 50 centów.

Pudr srebrny — do ozdoby włosów dla blondynek i szatynek.

Pudełko 50 centów.

Pudr na włosy biały, do czyszczenia i pudrowania włosów.

Pudełko 30 centów.

Pudr złoty — do ozdoby włosów jasnych.

Pudełko 50 centów.

Walentin, niezawodny i wypróbowany ten środek wstrzymuje najsilniejsze wypadanie włosów, skórę od pasożytów (bakterji) podgryzających korzenie włosów oczyszcza, cebulki włosowe odradza, uzdrawia i do wytwarzania i rośnięcia włosów pobudza. — Włosy u osób zdrowych wypadają li wskutek zagnieżdżenia się bakterji i to one właśnie są przyczyną wyłysienia głowy. — *Walentin* niszcząc te pasożyty powoduje to, że nawet łysiny zadawnione pokrywają się pięknym włosem. Ażeby jednak te błogie skutki *Walentinu* uzyskać, potrzeba koniecznie przez pierwsze 2 tygodnie co drugi dzień myć głowę mydłem smołowem, a kto mydła smołowego nie znosi, mydłem tymolowem, gdyż tylko w takim razie skóra głowy należycie zostanie przygotowaną do skutecznego działania Walentinu. *Walentin* zaś codziennie wcierać w ilości łyżeczki od kawy w skórę głowy — rozczesując grzebieniem rzadkim, następnie szczotką przez kilka minut włosy, dopóki nie uczujemy przyjemnego ciepła. — Po upływie dwóch tygodni mycie głowy tylko raz na tydzień zastosować — a Walentin co drugi dzień wcierać, tak postępować należy dopóki na miejscach wyłysiałych porost włosów nie nastąpi, co zwykle do sześciu tygodni następuje.

Po upływie tego czasu głowę myć raz na miesiąc, a Walentin wcierać dwa razy na tydzień, a to dla zapobieżenia odnowienia się słabości.

Flakonik mały 1 złr. 60 ct., większy 3 złr.

Woda ateńska, używa się do skrapiania włosów. — Zapobiega tworzeniu się łupieży, włosom nadaje przyjemny fiołkowy zapach, piękny połysk i świeżość.

Flakon 80 centów.

Woda ateńska z chiną — bardzo korzystnie wpływa na porost włosów, wzmacnia włosowe cewki, usuwa łupież, włosy odświeża i udziela im przyjemnego fiołkowego zapachu.

Flakon 1 złr. a. w.

Woda Biruty. — Biruta, żona Kiejstuta księcia litewskiego sławną była z piękności twarzy i pięknych włosów, te ostatnie zawdzięczała pewnym roślinom rosnącym na Litwie, gdyż jako kapłanka poświęcona Zniczowi posiadała wiele tajemnic miejscowych. — Gdy atoli ujrzał ją Kiejstut z rozpuszczonemi i niżej kolan sięgającymi włosami, zakochał się, a następnie porwał i pojął ją za żonę, — wskutek czego sekret pielęgnowania włosów stał się udziałem kilku domów magnackich na Litwie. — Szczęśliwym

triafem sekret ten został mnie udziolny — a przekonawszy się, że środek ten jest nadzwyczajnym w swych skutkach, przeto postanowiłem wyrabiać go pod nazwą *„Woda Biruty“*, jako tej, która ten znakomity środek rozpowszechniła. — *Woda Biruty* nadaje włosom przyjemnego i miłego zapachu — usuwa przeto wszelki niemiły odór tłuszczowy włosów. — *Woda Biruty* odświeża i nadaje włosom pięknego połysku i kolorytu. — *Woda Biruty* wzmacnia cebulki włosowe i pobudza do wytwarzania komórek włosowych. *Woda Biruty* powstrzymuje najsilniejsze wypadanie włosów i zapobiega tworzeniu się łupieży. — *Woda Biruty* barwę włosów utrwala do tego stopnia, że pomimo najpóźniejszego wieku włosy zawsze zachowują pierwotną barwę, piękność świeżość i połysk. — *Woda Biruty* usuwa swędzenie i pieczenie skóry na głowie, łamanie się i rozdzielanie włosów na końcach zupełnie ustaje. Sposób użycia: Codziennie zmaczać głowę i włosy w całej ich długości — rozczesać grzebieniem rzadkim i szczotką dobrze wyszczotkować, również korzystnie wpływa *Woda Biruty* na porost i piękne ułożenie brody i wąsów.

Flakon 1 złr. a. w.

Woda chinowo - żelazawa. — Nadzwyczajna ilość osób uskarzających się na wypadanie włosów, następstwem czego jest utrata tychże — spowodowała mnie do przedsięwzięcia badań mikroskopijnych i chemicznych, tak zdrowych włosów jak i tych które wypadają. — Wynikiem tych badań jest ten rezultat, że wypadanie włosów i utrata barwy pochodzi nietylko ze słabości skóry i cebulek włosowych, lecz także w przeważnej części, a mianowicie u osób młodszych z niedokrewności cebulek włosowych. — Pokarm, jaki jest potrzebny do wytworzenia komórek włosowych pobierają cebulki włosowe za pomocą odpowiednich sawek z krwi, materję odżywczą, która oprócz istoty organicznej zawiera żelazo. Włosy zdrowe, równe, odznaczające się mocą, jednolitą barwą i świeżością, zawierają wyższą procentowość żelaza jak włosy chore. Na 30 analiz mikroskopijno - chemicznych włosów zdrowych i 70 analiz włosów chorych, niewątpliwie przekonałem się, że główną przyczyną wypadania włosów jest niedokrewność cebulek włosowych, to jest brak żelaza we włosach chorych. Na 100 wypadków wypadania włosów było 2% wskutek nadgryzienia korzeni włosowych przez pewien rodzaj bakterji; 10% wypadania włosów było

wskutek obtłuszenia cebulek włosowych; 8% bliżej niedającej się określić przyczyny, a 80% wskutek niedokrewności cebulek włosowych. — Mając takie wyniki badań, należało wynaleźć odpowiedni środek, któryby uzdrawiał cebulki włosowe przez dostarczenie im odpowiedniego pokarmu Pokarmem takim dla cebulek włosowych, które wytwarzają komórki włosowe i powodują rośnięcie włosów jest właśnie przezemnie wynaleziona „*Woda chinowo-żelazawa*“, której świetne rezultaty zniewalają mnie do publicznego ogłoszenia i zalecenia tej wody przeciw wypadaniu włosów i wyłysieniu. — Osoby, którym żaden środek nie przyniósł skutku, po użyciu 2 flakonów tej wody wypadanie włosów zupełnie ustało, barwa włosów wzmocniła się, połysk i świeżość odzyskały, a po użyciu trzech flakonów widoczny porost włosów nastąpił. — Osoby, doświadczające swędzenie i pieczenia skóry na głowie, po użyciu tej wody pozbyły się zupełnie tego nieprzyjemnego uczucia. — Łupież tak często prześladująca, po użyciu jednego flakonu ustępuje zupełnie. — Siwienie włosów jeżeli pochodzi z niedokrewności cebulek włosowych, to po użyciu tej wody dalsze siwienie ustaje, a włosy siwe odzyskują pierwotną barwę. — Ból głowy z niedokrewności

pochodzący ustaje — pamięć wzmacnia się i w ogóle woda chinowo-żelazawa przyczynia się do podniecenia czynności skóry. — *Woda chinowo-żelazawa* nadaje włosom, brodzie i wąsom przyjemnego zapachu i świetnego kolorytu. Użycie: Przedewszystkiem trzeba włosy i głowę dobrze wymyć mydłem lub wyskokiem mydlanem, aby zmyć zaschły na skórze pot, a tem samem ułatwić wsiąkanie w pory skóry Wody chinowo-żelazawej, następnie codziennie rano zmaczać głowę i włosy w całej ich długości, rzadkim grzebieniem rozczesać i szczotką dobrze wyszczotkować.

Flakon 1 złr. a. w.

Wyciąg orzechowy, używa się z wielkim powodzeniem do przyciemniania siwych i wypłowiałych włosów. — Wyciąg orzechowy otrzymuje się z łupin niedojrzałych orzechów. — Włosy pod wpływem tego środka przybierają barwę ciemno-orzechową — najlepiej jest maczać szczoteczkę i pociągać po włosach tak, aby włosy jednostajnie zmoczone zostały, — można także i ręką nacierać, ale trzeba zaraz dobrze obmyć, bo inaczej palce i dłonie ciemnieją.

Flakonik 50 centów.

Pielęgnowanie twarzy.

Piękność twarzy i czystość ciała jest głównym warunkiem podobania się wzajemnego; od tego zawisło przeważnie utrwalenie stosunków przyjaźni i miłości. W staraniach przeto o piękność ciała i podobanie się wzajemne pierwsze miejsce zająć musi pielęgnowanie twarzy, która jeżeli ma być piękną, musi być czystą, białą i posiadać zdrową barwę. — Skóra na twarzy powinna być mięką, gładką, wolną od wszelkich plamek, wyrzutów i nie wydzielać żadnej woni. W przeciwnym zaś razie jest obowiązkiem każdego, starać się o ile możności, aby te przymioty posiadać, gdyż to jest źródłem przyjemności i szczęścia człowieka.

Dla dokładniejszego zrozumienia rzeczy podaję krótkie opisanie skóry, a to dlatego, że staranie się o piękność ciała nie jest kaprysnm lub chęcią li tylko podobania się, — tak sądzić nie trzeba, jest to konieczny warunek higieniczny i dla zdrowia nieodzownie potrzebny. Skóra składa się głównie z dwóch pokładów: z naskórka i właściwej skóry. Naskórek jest wytworem skóry, składa się z małych płaskich

komórek, które w dolnym pokładzie są miękie i przeźroczyste, na powierzchni jednakże twardnieją, przysychają i nieznacznie się łuszczą. — To twardnienie wierzchniego pokładu komórek, może być za wielkie, a w takim razie widocznie łuski opadają, przyczem powierzchnia skóry wygląda ziarnisto, jakby otrębami posypana, albo też może się jedna warstwa tych stwardniałych komórek na drugiej osadzić, a wtenczas skóra nabiera pewnej szorstkości i wygląda jak pergamin, tracąc przytem swoją przejrzystość. Te komóreczki naskórka mogą się garbić i tworzyć zmarszczki, narośle i dołki. Przy większym zaś rozwoju zatykają pory skóry, wskutek czego powstają różne choroby naskórne, jak: liszaje, pryszcze i t. p. Między skórą a naskórkiem znajduje się barwik właściwy płci, który pod wpływem ciepła i światła ciemnieje (opala się).

Oprócz tego cała skóra przepełnioną jest gruczołkami, jedne z nich wydzielają tłuszcz a drugie pot. Kanaliki, wychodzące z tych gruczołków kończą się na powierzchni skóry i jeżeli się zatkają, wywołują pryszcze, albo czarne punkciki. Gruczołki łojowe mogą zanadto lub też za mało wydawać tłuszczu, a stąd skóra staje się tłustą, świecącą i łatwo się brudzi, albo też będzie suchą i popryszczoną. — Widzimy więc ile to małych organów przyczynia się do utrzymania piękności lub zeszpecenia płci. — Na

twarzy wreszcie najłatwiej osiadają wszelkiego rodzaju bakterje chorobotwórcze, które, jeżeli się zagnieżdżą, powodują wiele utrapień i stają się nieraz przyczyną oszpecenia twarzy, a można temu zapobiedz tylko przez ścisłe pielęgnowanie płci. Wiele jest jeszcze innych organów i wiele innych przyczyn, wywołujących zeszpecenie płci, w każdym jednak razie używanie środków na jej upiększenie nietylko jest dozwolonem ale nawet koniecznem. Lecz tylko w wyborze tych środków trzeba być bardzo oględnym i udawać się do ludzi takich, którzy tak ważną sprawę, jak upiększenie ciała, traktują sumiennie, poważnie i umiejętnie.

Aby płeć piękną zachować, nie można skóry na częstą a nagłą zmianę temperatury narażać, a przytem dbać, żeby trawienie i wszelkie funkcje ciała były normalnemi. Przechadzka na świeżem powietrzu najwięcej przyczynia się do utrzymania czerstwości twarzy. Nigdy nie jest zawiele dbać o zewnętrzną czystość skóry, a zatem: kąpiele, odpowiednie mydła i wody toaletowe mają tu obszerne zastosowanie, gdyż tylko skóra czysta może swoje wielkie zadanie wypełnić. Zaniedbanie zaś pociąga za sobą wiele chorób zewnętrznych i wewnętrznych. Niektóre wydzieliny organiczne, nie mogąc wydostać się na zewnątrz porami skóry, fermentują i sprowadzają groźne zaburzenia w organiźmie.

Twarz i szyję należy myć dwa razy na dzień, a to: rano i na noc — najlepiej używać wody rzecznej, deszczowej, a jeśli woda twarda to przegotowanej i ostudzonej do zwykłej temperatury pokojowej. Do mycia twarzy, szyi i rąk zawsze trzeba używać mydła, bez mydła mycie jest niedokładne i niedostateczne, ponieważ tłuszczu ciała wydobywającego się z gruczołów tłuszczowych woda zwykła nie zmywa, dopiero mydło ma tę własność, że łączy się z tłuszczem i potem ciała i dokładnie skórę oczyszcza. — Mydło, miednica, ręcznik i inne przedmioty toaletowe powinny być używane tylko przez jedną i tę samą osobę, a to celem uniknienia możliwego zakażenia skóry. — Po umyciu i otarciu twarzy, szyi i rąk, bardzo korzystnie jest wysmarować Gold-kremem i miękim ręcznikiem lub bawełną wytrzeć i pudrem opudrować — tak postępując, można być pewnym, że twarz do późnej starości pozostanie czystą, białą i świeżą.

Poniżej opisane środki w grupie II. są przeważnie zastosowane do higienicznego upiększenia płci, zyskały one powszechne uznanie i cieszą się ogromną wziętością.

Grupa II.

Srodki kosmetyczne do pielęgnowania, odmładzania i upiększania twarzy.

Antilenttilia. — Żaden artykuł toaletowy nie może rywalizować pod względem skutku i dobroci z *Antilenttilią.* — Środek ten otrzymany z odświeżających substancji, usuwa w krótkim czasie piegi, plamy wątrobiane, opalenie słoneczne i dołki ospowe, nadaje twarzy świetną białość, świeżość i delikatność. Działanie tego cudownego środka polega na tem, że naskórek pod wpływem *Antilenttilii* mięknieje, a stare, pomarszczone i zgrubiałe komóreczki naskórka wraz z barwikiem, tworzącym piegi, plamy i opalenie ustępują; dlatego też osoby posiada jące twarz szorstką, grubą, żółtą, opaloną, piegowatą lub dziubatą, po użyciu *Antilenttilii* odzyskują delikatność, białość i prawdziwy młodzieńczy wyraz twarzy. — *Antilenttilia*, jako środek higieniczny, odmładzający i oczyszczający skórę, niema sobie nic równego. — Spo-

sób użycia: Na noc trzeba twarz obmyć deszczówką lub wodą poziomkową (gdyż ta na skórę najskuteczniej wpływa) z mydłem higiecznem, jako do tego celu umyślnie zastosowanem, albo z grysikiem toaletowem. Po obmyciu i otarciu twarzy, wziąć pomadki wielkości grochu i wcierać ją przez 5 minut w skórę i tak zostawić. Nazajutrz rano umaczać płatek lub ręcznik w płynie *Antilenttilii* nr. II. i wymywać te miejsca, gdzie wcierano pomadkę, następnie twarz obmyć wodą poziomkową z grysikiem toaletowem. Tak należy postępować codziennie aż do zupełnego ustąpienia piegów, plam, opalenia słonecznego. — Niektóre osoby przy użyciu *Antilenttilii* doświadczają lekkiego szczypania, które trwa bardzo krótko, albo też skóra na twarzy zaczyna się łuszczyć i przez to staje się na pozór grubszą, na co jednak uwagi nie należy zwracać, bo to dowodzi tylko o pomyślnem działaniu *Antilenttilii* i zwykle objawia się na trzeci lub szósty dzień, poczem przy dalszem używaniu wszystko ustępuje. — Innym zaś osobom po kilkakrotnem używaniu występują pryszczyki, co tylko dowodzi, że pod skórą były ukryte, a pod wpływem *Antilenttilii* na wierzch wystąpiły; natenczas należy przestać używać *Anttilenttilę*, a zacząć używać

wodę fiołkową do tego czasu, dopokąd pryszcze nie ustąpią, poczem na nowo rozpocząć używanie *Antilenttilii.*

Cena Nr. I. i II. 2 złr. a. w.

Balzam de Mekka (preperowany). — Jedyny w swoim rodzaju środek, który od niepamiętnych czasów jest używany na Wschodzie przez najdostojniejsze damy w celu zachowania świeżości i delikatności twarzy do najpóźniejszego wieku. — *Balzam de Mekka* jest to płyn gęstawy, lepki, zapachu balzamicznego, otrzymuje się z drzewa „Balsamodendron Gileadense“ rosnącego w Arabii szczęśliwej „Om-El-Kora“. *Balzam de Mekka* wskutek swoich cudownych własności jest nieporównanym środkiem odświeżającym i odmładzającym płeć. — Sposób użycia: Turczynki i piękności wschodnie używają *Balzam de Mekka* preparowany w sposób następujący: Najprzód naparzają twarz parą Ziół wschodnich, następnie wcierają balzam. Sposób ten okazał się najlepszy, gdyż przez naparzanie parą Ziół wschodnich naskórek na twarzy rozmiękcza się i działanie Balzamu de Mekka jest prędsze i dokładniejsze. W tym celu pakiecik Ziółek wschodnich zaparza się jedną szklanką gorącej wody, po ostygnięciu przecedzić i na

rozpaloną do czerwoności cegiełkę lub duszkę od żelazka umieszczoną w miednicy lub misce polować po trochę tym wyciągiem trzymając równocześnie twarz nad parą, okrywszy głowę prześcieradłem tak, aby końce tegoż okrywały i naczynie. Gdy już para przestanie się wywiązywać, natenczas nie zdejmując prześcieradła udać się do łóżka i zaczekać aż twarz zupełnie ochłodnie, poczem brać *Balzam de Mekka* na palec i wcierać w twarz tak długo, dopóki $^1/_3$ część słoika nie zostanie wtartą; — nazajutrz wcieranie powtórzyć lecz już bez naparzania, wieczorem również, tak, ażeby cały słoik balzamu został zużyty. Na następny dzień wziąść żółtko od jaja i wetrzeć w twarz. Po czterech godzinach to samo powtórzyć. Wieczorem obmyć twarz w wodzie poziomkowej, a w braku tejże w destylowanej lub ostatecznie w miękiej z kremem migdałowem. — W ciągu czasu używania balzamu, nie wolno wychodzić na powietrze i o ile możności przebywać w ciemnym pokoju. Tak balzam jak i Ziółka wschodnie otrzymuję z Om-El-Kora przez Konstantynopol i preparuję w moim zakładzie według wschodniego sposobu, udzielonego mnie przez pewien dom w towarzystwie tamtejszem wysoko położony, którego ród od niepamiętnych czasów słynie

z piękności. Sposób ten jest tajemnicą i własnością mojego domu. — *Balzam de Mekka* z powodu swych świetnych rezultatów najczęściej używanym bywa przed pójściem na bal lub jakie większe zebranie, w takim razie przed wyjściem na ulicę, trzeba lekko i delikatnie twarz opudrować pudrem książęcym lub higienicznym. — Dla zachowania piękności, świeżości i delikatności twarzy do późnego wieku, najlepiej jest używać Balzam de Mekka cztery razy w roku, t. j. co kwartał. — Do każdego słoika Balzamu de Mekka dołącza się jeden pakiecik Ziółek wschodnich.

Cena 4 złr. 50 ct. a. w.

Benzoe — jest to wyśmienity środek do konserwowania twarzy, zapobiega powstawaniu pryszczy, liszai i tworzeniu się zmarszczek, twarz wybiela i wydelikatnia. Wodę miękczy i daje przyjemną woń. — Łyżeczkę dodawać do wody przeznaczonej do mycia się i dobrze rozmieszać, — do wanny wlewa się całą flaszeczkę.

Cena flaszeczki 50 centów.

Gold - krem — używa się do wydelikatnienia i zmiękczenia naskórka, jak niemniej naciera się twarz przed użyciem pudru, bardzo korzystnie

wpływa na ciało, miękcząc skórę i uszlachetniając płeć. Jest to środek bardzo niewinny i mający obszerne zastosowanie w damskiej toalecie; przedewszystkiem używa się do nacierania ciała po kąpieli i po każdem umyciu się.

Cena słoika 25 centów.

Gliceryna toaletowa do twarzy, preperowana z kwiatami konwaljowemi, używa się do zachowania gładkości i miękości skóry, oraz przed pudrowaniem, jeżeli pudr do twarzy nieprzylega.

Flakoniki po ct. 15, 30, 50 i 1 złr.

Grysik toaletowy — jest bardzo dobrym środkiem do mycia twarzy i rąk. — Osoby posiadające skórę delikatną i zdolną do łuszczenia, pękania i czerwienienia, jak również do wytwarzania pryszczy, liszaji i wągrów, używać mogą grysiku toaletowego z bardzo dobrym skutkiem jako środka łagodnego i znakomicie oczyszczającego skórę. — Użycie: Odpowiednią dozę grysiku rozrobić na dłoni z wodą i używać jak zwykłe mydło.

Cena pudełka 25 centów.

Heliantina. — Piękność, świeżość i delikatność cery otrzymuje się przy stałem używaniu tego cudownego środka. — *Heliantina* ochrania

twarz od zmarszczek, od zgrubiałości naskórka, od tworzenia się piegów i plam wątrobianych. Goi pryszczyki, usuwa pierzchnienie twarzy i czerwienienie policzków i nosa. Zapobiega tworzeniu się wągrów, twarz wygładza, wydelikatnia, wybiela i przywraca świeżość, a skóra pod działaniem Heliantiny staje się jak aksamit miękką, delikatną i białą. — *Heliantina* używa się na noc, po umyciu twarzy mydełkiem ryżowem. Zakłócić flaszkę, nalać do miseczki w ilości łyżeczki od kawy, umaczać gąbeczkę i nacierać twarz przez kilka minut. — Rano umyć się jak zwykle mydełkiem ryżowem i wodą poziomkową, a w braku tej, przynajmniej wodą deszczową. — Na dzień można również używać Heliantiny, co sprawi prędszy skutek, lecz twarz trzeba opudrować i jak najmniej wychodzić na powietrze i do kuchni.

Cena flaszeczki 1 złr. 50 ct.

Karmin — do nadania rumieńców.

Pakiecik 3 ct. — pudełeczko 25 ct.

Krem z Balzamem de Mekka — przywraca twarzy przejrzystość, delikatność i zapobiega tworzeniu się zmarszczek i wągrów, twarz odświeża, konserwuje i czyni ją piękną. — Użycie: Obmyć twarz mydełkiem higienicznem lub

żółtkiem, następnie wcierać przez 5 minut krem w wielkości grochu, rano zas twarz obmyć dokładnie miękką lub poziomkową wodą. Tak postępując otrzymujemy zdumiewające rezultaty.

Cena słoika 1 złr. a. w.

Krem Celest, używa się do wygładzenia i wydelikatnienia skóry, usuwa pryszczyki potowe i kataralne wypryski. — Użycie: Po obmyciu się nasmarować twarz Krem Celestem i pudrem higienicznem zwierzchu opudrować.

Cena słoika 35 centów.

Krem Ihnatowicza — usuwa wszelkie pryszcze, liszaje i wyrzuty skórne, wygładza i wydelikatnia twarz do tego stopnia, że najmocniej zgrubiała i pokryta zmarszczkami skóra, przyjmuje wyraz młodości i świeżości. — *Krem Ihnatowicza* usuwa żółte i brunatne plamy, twarz wybiela i chroni od opalena słonecznego, jeżeli tylko wcześnie na wiosnę zacznie się go używać. Krem Ihnatowicza nadto konserwuje płeć, im dłużej ten Krem używa się, tem pomyślniejsze i stalsze skutki się osiąga. Długoletnie badania i praktyka naprowadziły mnie na to czczęśliwe i w skutkach swych zadziwiające odkrycie. To też Krem mój znalazł wielkie rozpowszechnienie. — Sposób użycia Kre-

mu Ihnatowicza jest następujący: Po obmyciu twarzy prawdziwem mydełkiem glicerynowem lub Kremem migdałowym, bierze się Kremu wielkości grochu i wciera w twarz przez 5 do 10 minut; czem dłużej i dokładniej rozciera się Krem po twarzy, tem prędszy i lepszy osiąga się skutek. Zwykle używa się na noc, lecz jeżeli idzie o szybkie działanie, t. j. o osiągnięcie prędszych skutków, to bardzo korzystnie jest używać i na dzień, ale wtenczas trzeba pozostać w pokoju i nie wychodzić ani do kuchni, ani też na światło słoneczne. Jeżeli zaś Krem używa się tylko na noc, to rano zawsze trzeba twarz starannie obmyć i czystą mączką ryżową (pudr książęcy) opudrować — jeżeli zaś i na dzień byłby zastosowany, to rano twarzy myć nie trzeba, tylko powtórzyć wcieranie Kremu i dopiero trzeciego lub piątego dnia twarz obmyć wodą poziomkową albo w braku tejże wodą deszczową. — *Krem Ihnatowicza* można używać stale codziennie, a przynajmniej jedną dozę na kwartał; w takim razie osiąga się ten rezultat, że twarz do późnej starości pozostaje czystą, piękną, białą, delikatną i zawsze odpowiednio świeżą.

Cena słoika 1 złr. a. w.

Krem orjentalny biały. — Krem ten czyni zadość wszelkim wymaganiom, nadaje bowiem twarzy naturalną białość, delikatność i świeżość, jest absolutnie nieszkodliwy i dla oka niewidzialny (to znaczy, że osoba używająca ten krem, nigdy nie będzie posądzona, że cokolwiek używa na upiększenie twarzy), ponieważ krem ten bardzo delikatnie rozdziela się i przyjemnie przylega do skóry. Twarz bezbarwna, pokryta dziubami, plamami, szorstka, zostaje całkiem odświeżoną. — Przed użyciem Kremu należy twarz obmyć jak zwykle, najlepiej do tego celu używać grysiku toaletowego, poczem nasmarować twarz gold-kremem i watą chemiczną wytrzeć czysto, następnie wziąść kremu na palec i całą twarz natrzeć. Cały sekret polega w tem, aby jak najdelikatniej krem rozetrzeć i nie wiele naraz brać, potem na policzki i usta wziąść trochę różu tłustego, a na ostatek całą twarz i szyję pudrem higienicznym opudrować i nadmiar tegoż palcami rozetrzeć. — Brwi i rzęsy szczoteczką rozczesać i bardzo korzystnie jest ołówkiem na brwi, czarnym lub bląd, brwiom i rzęsom koloru dodać. Na noc przed pójściem do łóżka, trzeba całą twarz gold-kremem nasmarować i watą wytrzeć.

Cena słoika 1 złr. a. w.

Krem orjentalny różowy (dla blondynek). — Oprócz białości, nadaje twarzy piękny, naturalny, cielisto-różowy odcień.

Cena słoika 1 złr. 20 ct.

Krem orjentalny żółtawy — dla brunetek i szatynek do nadania twarzy świeżości i młodzieńczego wyrazu.

Cena słoika 1 złr. 20 ct.

Krem wschodnich piękności — nadaje prześliczną matową białość, świeżość i młodzieńczy wyraz twarzy. Używa sie jak krem orjentalny.

Cena słoika 1 złr. 25 ct.

Magnolina. — Znakomity ten środek usuwa czerwoność z twarzy i nosa, skórę oczyszcza z pryszczy i trądników, zapobiega tworzeniu się zmarszczek, liszaji, i zgrubieniu naskórka. Działanie *Magnoliny* jest pewne i radykalne. Skóra sucha, szorstka i zgrubiała, pod wpływem Magnoliny staje się mięką, przejrzystą i delikatną, naskórek wygładza się i stwardniałe komórki delikatnie oddzielają się. To też *Magnolinę* dla osób, posiadających skórę grubą, szorstką, niejasną i podlegającą łatwemu pierzchnieniu, łuszczeniu i zdolną do wytwarzania pryszczy, liszaji i rozwoju trądników, polecam

jak najmocniej, mianowicie przy trądnikach. — Trądniki, są to takie żyjątka, które rozwijając się w skórze najczęściej w okolicy nosa, wywołują opryszczenie, swędzenie, czerwoność nosa i policzków, tworzą nadzwyczaj nieprzyjemne i nieestetyczne plamy i blizny. — *Magnolina* usuwa czerwoność z twarzy i nosa i przywraca naturalny kolor ciała. Ręce popękane, szorstkie i czerwone pod szczególnem działaniem Magnoliny goją się, wygładzają i czerwoność ustępuje bezpowrotnie. — *Magnolina* jako środek toaletowy jest jedyny w swoim rodzaju, zyskał powszechne uznanie tak rzeczoznawców, jak również szerokiej i światłej publiczności. — *Magnolina* usuwa swędzenie i pieczenie skóry, i w wysokim stopniu, ma własność odświeżania twarzy i przywracania przyjemnej przejrzystości i czerstwości. — Magnolina używa się na noc, w następujący sposób: Najpierw trzeba obmyć twarz wodą miękką lub destylowaną, a najlepiej i najkorzystniej wodą poziomkową, jako do tego celu specjalnie zastosowaną z kremem migdałowem, po obmyciu i otarciu twarzy delikatnie miękim ręcznikiem, trzeba lekko nacierać twarz palcem zmaczanym w Magnolinie, tak, ażeby płyn wsiąkł w skórę, i tak zostawić do dnia następnego.

Rano twarz obmyć tak samo jak wyżej z tym warunkiem, że jeżeli niema wody poziomkowej, to dodać kilka kropel Magnoliny do wody, przeznaczonej do mycia twarzy. Jeżeli ręce są popękane, szorstkie lub czerwone, w takim razie trzeba ręce moczyć w letniej wodzie przez kilka minut, poczem wytrzeć delikatnie ręcznikiem i nalać na rękę Magnoliny w ilości pół łyżeczki od kawy i wcierać tak długo, aż wsiąknie w skórę, potem włożyć rękawiczki. Jeżeli kto chce przyspieszyć działanie Magnoliny — w takim razie trzeba 2 razy dziennie tę czynność powtarzać. Dla zakonserwowania i uchronienia ciała od zewnętrznych szkodliwych wpływów, bardzo dobrze jest codziennie dodawać kilkanaście kropel Magnoliny do wody, przeznaczonej do mycia się. — Tak postępując, utrzymuje się twarz w jak najlepszym stanie, wolną od trądników, pryszczy i liszaji, nie będą się tworzyć zmarszczki i pory, skóra będzie czerstwa, świeża i przejrzysta. — Przy używaniu Magnoliny można używać na dzień pudru książęcego, jak również Orientaliny, jako środków w wysokim stopniu upiększających.

Cena flakonu 1 złr. 50 ct.

Mączka ryżowa do twarzy. — Zupełnie czysta, bez żadnych domieszek, jest bardzo delikatna i przyjemna w użyciu.

Pudełko po 20 i 35 centów.

Ołówki do uwydatniania brwi i rzęsów, czarne i ciemne, używają się w tych razach, gdy brwi są nikłe, słabo odznaczają się a temsamem i oko należycie nie uwydatnia się. Przedłużenie i wzmocnienie koloru brwi nadzwyczaj korzystnie wpływa na upiększenie twarzy i uwydatnienie oka.

Cena po 60 ccntów.

Orjentalina (pudr płynny), nadaje twarzy naturalną, śliczną i przyjemną dla oka białość, delikatność i świeżość — czyni twarz prawdziwie piękną. — Przed użyciem flakonik dobrze zakłócić i zmoczywszy mięką gąbkę w tym płynie, nacierać twarz tak, aby jednostajnie była zwilżoną. — *Orjentalina* jest zupełnie nieszkodliwą, przeciwnie, pod wpływem tego pudru twarz wydelikaca się, i wszelkie plamy i piegi znikają bezpowrotnie.

Cena flakonu 1 złr. a. w.

Orjentalina różowa dla blondynek.

Cena 1 złr. 20 ct.

Pomadka różanna, do gojenia popękanych ust.

Słoiczek 25 ct., pudełko 10 ct., kawałek 2 ct.

Pudr higieniczny — używa się do odświeżania i nadania twarzy przyjemnej białości, wydelikatnia przytem zgrubiały naskórek.

Pudełko po 30 i 50 ct., z łabędziem 1 złr.

Pudr kosmetyczny, nadaje twarzy prześliczną piękną i naturalną białość. Twarz odświeża, wydelikatnia i czyni ją prawdziwie piękną.

Pudełko 1 złr. 50 ct.

Pudr książęcy biały -- odznacza się nadzwyczajną delikatnością, nie zawiera żadnych metalicznych przymieszek, przyjemnie przylega do twarzy, nadaje prześliczną naturalną białość i tak delikatnie rozciera się po twarzy, że jest zupełnie niedostrzegalny.

Pudełko po 60 ct. i 1 złr., z łabędziem 1·50 ct.

Pudr książęcy różowy, nadaje twarzy oprócz białości i odcień różowawy, właściwy blondynkom, co tak przyjemny i piękny urok tworzy.

Pudełko ct. 70 i 1·20, z łabędziem 1·60 ct.

Pudr książęcy kremowy — dla brunetek i szatynek.

Pudełko po ct. 70, 1·20, z łabędziem 1·60.

Pudr orjentalny biały — nadaje świetną białość, twarz odświeża i upiększa.

Pudełko 60 centów.

Pudr dra Sieradzkiego dla dzieci — usuwa naskórne wypryski, goi odparzenia, wypszania i odleżenia.

Pudełko 40 centów.

Pudr biały — do twarzy i biustu.

Pakieciki po 5 i 10 centów.

Pudr różowy — do twarzy i biustu.

Pakiecik po 5 i 10 ct., pudełko 25 ct.

Pudr kremowy — do twarzy i biustu.

Pakiecik po 5 i 10 centów.

Róż tłusty — używa się do nadania naturalnych rumieńców i pięknego różowego koloru ustom i policzkom.

Słoiczek 50 centów.

Róż sułtański, na porcelanie w pudełkach, nadaje piękny i naturalny rumieniec.

Pudełko po 1 złr. 25 ct. i 1 złr. 50 ct.

Woda fiołkowa. — Otrzymuje się z kłębu kosaćca słowieńskiego (*Rhizoma iridis florentinae*). Kłąb ten, poddany odpowiedniej pre-

paracji chemicznej, daje tę znakomitą wodę fiołkową, która w wysokim stopniu posiada własność wydelikatniania, oczyszczania i odświeżania twarzy. — Woda fiołkowa przez swe specyficzne działanie na naskórek *(epidermis)* wygładza zmarszczki, pory i dołki ospowe — skórę oczyszcza, szorstkość i zgrubiałość twarzy usuwa. Pryszcze, liszaję i wągry, powstałe czy to wskutek rozdrażnienia skóry lub zatkania otworów gruczołowych, pod wpływem wody fiołkowej zupełnie ustępnją. *Woda fiołkowa*, mając przedewszystkiem własność delikatnienia naskórka, nadaje twarzy nadzwyczajną delikatność i przejrzystość. — *Woda fiołkowa* z powodu swych niezwykłych własności znalazła powszechne użycie i uznanie — i jako środek w wysokim stopniu higieniczno-kosmetyczny została odszczególnioną 10-ma medalami zasługi i najwyższe uznanie III. zjazdu lekarzy i przyrodników w Krakowie. — Często bywa, że u dzieci i u dorastającej młodzieży obojga płci, pojawiają się pryszcze na twarzy lub pieczenie i swędzenie skóry. W takich razach kilkarazowe posmarowanie Wodą fiołkową zapobiega tym nieznośnym objawom i nieraz przez takie wczesne użycie Wody fiołkowej zapobiega się oszpeceniu twarzy. — *Woda fiołkowa* uży-

wa się na noc w sposób następujący: Najprzód trzeba obmyć twarz wodą mięką lub destylowaną, a najlepiej i najkorzystniej wodą poziomkową, jak do tego celu specjalnie zastosowaną z kremem migdałowem, po obmyciu i otarciu twarzy delikatnie miękim ręcznikiem, trzeba lekko wcierać wodę fiołkową palcem tak, ażeby płyn wsiąkł w skórę. Osoby, mające skórę bardzo rozdrażnioną, rzadką i delikatną, doświadczają niekiedy lekkiego szczypania od wody fiołkowej, w takim razie trzeba wodę fiołkową rozpuścić wodą poziomkową lub destylowaną (1 łyżeczkę wody fiołkowej i 1 wody poziomkowej) i tak rozcieńczoną wcierać w twarz. — Gdy idzie o rychłe działanie, to bardzo korzystnie jest po nasmarowaniu twarzy wodą fiołkową, w pół godziny opudrować pudrem higienicznym, który ma własność przyspieszania delikatnego oddzielania się naskórka. Nazajutrz rano twarz umyć tak samo jak wyżej, poczem można opudrować pudrem higienicznym albo książęcym, jako bardziej upiększającym płeć. Jeżeli kto niema wody poziomkowej, natenczas bardzo dobrze jest dodawać kilkanaście kropel wody fiołkowej do wody przeznaczonej do mycia twarzy. — Aby powyżej opisane własności wody fiołkowej osiągnąć, należy wodę fiołkową

przez dłuższy czas używać, gdyż działanie tego znakomitego środka jest delikatne i stopniowe, lecz za to pewne i nieszkodliwe.

Cena flaszeczki 1 złr. a. w.

Woda liliowa — usuwa z twarzy, szyi i piesi plamy żółte, tak zwane *ostudy*, ochrania płeć od opalenia słonecznego i wytwarzania się wągrów na twarzy. — Pod wpływem tej wody płeć uzyskuje śliczną białość, delikatność i prawdziwie aksamitną miękość. — *Woda liliowa* używa się tak dobrze na noc, jak i rano, zawsze po umyciu się. — Zmoczyć gąbeczkę w wodzie liliowej i nacierać twarz, szyję, piersi i ręce.

Cena flakonu 1 złr. 50 ct.

Woda poziomkowa, używa się do mycia twarzy zamiast zwykłej wody, która jak wiadomo, oprócz wielu pierwiatków, zawiera nadto wapno, wskutek czego skóra staje się szorstką, twardą i traci tę piękną naturalną przejrzystość.

Cena flaszeczki 25 centów.

Woda „Wenus“ — jest wynikiem długoletnich studjów i doświadczań, jest ona ostatnich mych badań niczem nie wyrównanym w sztuce kosmetycznej wynalazkiem, posiada bowiem własność odświeżania i odmładzania twarzy do

zdumiewającego stopnia, tak dalece, że kto jej raz użyje, zmuszony będzie uznać ją jako środek cudownie na płeć działający; — *Woda „Wenus“* usuwa zmarszczki, piegi, opalenie słoneczne, nadaje płci niezrównanej świeżości, delikatności i prześlicznego kolorytu; — *Woda „Wenus“* jest niezwykłem zjawiskiem w sztuce kosmetycznej, posiada bowiem cudowne własności odmładzające płeć, skóra stara pomarszczona pod działaniem tego znakomitego środka nabiera młodzieńczego wyrazu i aksamitnej delikatności; — *Woda „Wenus“* odradza skórę i naskórek, usuwa pryszcze, liszaje i zatkanie porów skóry; *Woda „Wenus“* uchyla czerwoność nosa i policzków, niszczy wągry, zaokrągla rysy i nadaje cerze miękości i świetnej przejrzystości, która wprowadza w zachwyt i zadziwienie najbardziej obojętne i pesymistyczne osoby; — *Woda „Wenus“* jest nieocenionym srodkiem, otrzymuje się z rozlicznych stosownie dobranych i zastosowanych roślinnych substancji, jest to sekret wyrwany z tajemnic natury na pożytek ogółu dbających o swoją płeć. — Użycie: *Wodę „Wenus“* można używać na noc i rano, jednak zawsze po umyciu i osuszeniu twarzy. Do mycia twarzy przy wodzie „Wenus“ najkorzystniej brać wodę poziomkową

i mydło wschodnich piękności, w braku wody poziomkowej wcdy miękiej, lecz trzeba dodać łyżeczkę od kawy wody „Wenus". Po obmyciu i otarciu twarzy, zmaczać gąbeczkę albo kawałeczek miękiej flaneli w wodzie „Wenus" zwilżyć twarz i zostawić, aby obeschła, potem można opudrować pudrem książęcym. — Na noc nacierać twarz czystą wodą „Wenus", a rano zmięszaną po połowię z wodą różaną.

Cena flaszeczki 2 złr. a. w.

Ziółka wschodnie, do naparzania twarzy, przed użyciem Balzamu de Mekka.

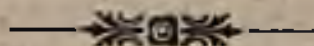
Pakiecik 50 centów.

Mydła.

Mydła, są to połączenia kwasów tłuszczowych z alkalijami, i od jakości tłuszczów i alkalii użytych zawisła ich dobroć i działalność na skórę. — Mydła oddają tę usługę, że zmydlają pot, tłuszcz i w ogóle brud przylegający do ciała. Wszelkie dodatki do mydeł mają na celu wzmocnienie ich działania względnie uczynienia przyjemniejszemi i skuteczniejszemi w użyciu.

Mydła moje odznaczają się niezwykle doskonałym wyrobem, a własności opisane przy każdem mydle istotnie posiadają w najwyższym stopniu. Jest to wyrób ze wszechmiar jak najlepszy i najdoskonalszy a pod względem higienicznego działania przewyższają o wiele wyroby zagraniczne tak dalece, że mydła moje na wystawach krajowych, zagranicznych i lekarsko-higienicznych wyszczególniano przed innemi i przyznawano najwyższe nagrody za ich dobroć w konserwowanie płci i bezpośrednie działanie do utrzymania czystej i pięknej cery.

Grupa III.

Mydła toaletowe, higieniczne, glicerynowe, lecznicze, do twarzy, rąk i kąpieli.

a) Mydła toaletowe higieniczne.

Mydło balzamiczne, dokładnie oczyszcza skórę nadaje białości i zupobiega łuszczeniu się i pękaniu skóry. — Mydło balzamiczne otrzymuje się z balzamów i tłuszczów roślinnych korzystnie na skórę działających. — Mydło balzamiczne goi popękane ręce i miękczy naskórek, usuwa czerwoność rąk i kruszenie się paznokci.

Kawałek 40 centów.

Mydło do golenia brody — miękczy włos i daje długotrwającą pianę, która bardzo korzystnie wpływa na skórę. — Mydło do golenia brody posiada tę jeczcze szczęśliwą własność, że wybiela i ochrania skórę od zakażenia.

Kawałek 25 centów.

Mydło fiołkowe do twarzy, przyjemnej woni, nader zbawiennie wpływa na skórę, przez swoją niezwykłą delikatność i aromatyczność. Skóra pod wpływem mydła fiołkowego nabiera prześlicznej białości i aksamitnej miękości, pory skóry należycie zostają oczyczczone i przygotowane do właściwego zadania, wskutek czego twarz odświeża się, nabiera delikatności, przejrzystości i świeżości.

Kawałek 35 centów.

Mydło grysikowe — otrzymuje się z najlepszego toaletowego mydła i grysiku gorzkich migdałów. — Jest to bardzo wyśmienite mydło tak do rąk jak i do twarzy. Grysik migdałowy połączony z mydłem nadzwyczaj szczęśliwie wpływa na skórę, usuwa bowiem szorstkość skóry, plamy i opalenia słoneczne.

Kawałek 40 centów.

Mydło higieniczne, specjalnie zastosowane do mycia twarzy. — Mydło to wyrabia się z najdelikatniejszych tłuszczów roślinnych i chemicznie czystych alkalii, odznacza się właściwą olejkowatością. Jest zupełnie obojętne i nadzwyczaj łagodnie wpływa na skórę. — Mydło higieniczne bardzo korzystnie działa, mienowicie: gdy skóra jest sucha, łuszcząca się, opry-

szczona, kiedy łatwo pęka, pierzchnie, swędzi, w ogóle jeżeli jest drażliwą i łatwo zapalną. — Osobom, które cierpiały na różę lub też posiadają skórę delikatną, zaleca się użycie tylko mydła higienicznego.

Kawałek 50 centów.

Mydło z igieł sosnowych — przyjemnej woni, skutecznie ochrania skórę od liszaji i wyrzutów, a przez swą delikatną desinfekcyjność bardzo korzystnie działa na twarz i ręce, zapobiegając rozwijaniu się bakterji tworzących wągry i inne niemiłe wysepki na twarzy.

Kawałek 30 centów.

Mydło kosmetyczne — usuwa piegi, opalenia słoneczne, twarzy przywraca świeżość, białość i delikatność, uchyla wągry i czerwoność twarzy i nosa. — Używać należy w sposób następujący: Po zwilżeniu twarzy mięką wodą, a najlepiej poziomkową, jako do tego celu wyłącznie zastosowaną, rozrobić mydło w ręku lub bezpośrednio na twarzy i tak utworzoną pianą mydlaną naaierać twarz przez pięć minut rano i na noc, o wiele prędzej i skuteczniej działa, gdy 3 razy na dzień twarz zmywać będziemy.

Kawałek 60 centów.

Mydło kokosowe białe, do mycia rąk. — Przy użyciu mydła kokosowego najtwardsza woda staje się miękką. — Mydło kokosowe daje dużo piany i jest bardzo wydatne.

Kawałek po 10 i 20 centów.

Mydło księżniczek, do mycia twarzy, jest niezrównanej jakości i dobroci, nadzwyczaj korzystnie wpływa na naskórek, mięczy go i delikatnie roztwarza, wskutek czego skóra odzyskuje wyraz świeżości. Zatkane kanaliki potowe i tłuszczowe tworzące czarne punkciki na twarzy ustępują, a prawidłowa funkcja skóry zostaje przywróconą, oprócz tego odznacza się wykwintnym i delikatnym zapachem.

Kawałek 60 centów.

Mydło migdałowe, bardzo delikatne do mycia twarzy. — Mydło to otrzymuje się z olejku migdałów gorzkich, — przyjemnej migdałowej woni, bardzo dokładnie oczyszcza skórę, łagodzi i jest bardzo miłe w użyciu.

Kawałek 25 centów.

Mydło migdałowe zwykłe, do mycia rąk.

Kawałek po 10 i 20 centów.

Mydło miodowe — do wydelikatnienia rąk. — Bardzo korzystne wpływa na skórę, łagodzi i ochrania od pękania i pierzchnienia rąk; pod działaniem tego mydła skóra staje się miękką i delikatną.

Kawałek 10 centów.

Mydło mieszczańskie — znakomite do mycia rąk i do kąpieli.

Kawałek 10 centów.

Mydło oliwne, dla dzieci. — Ciałko niemowląt jest bardzo delikatne, potrzeba przeto specjalnego mydła do mycia dzieci, a to wolnego od alkalii i aromatów. — *Mydło oliwne* jest właśnie wyrobione z najlepszej oliwy nicejskiej i czystych alkalii, i jako takie najlepiej temu celowi odpowada. — Wanienkę dla dziecka należy urządzać z wody przegotowanej i ostudzonej do 29° R., i nierozprowadzać zimną nieprzegotowaną wodą. Gąbka używana do mycia dziecka musi być dobrze wymytą, wypłukaną i wysuszoną; tak samo i wanienkę przed kąpielą i po kąpieli należy dobrze wymyć i wytrzeć do sucha czystą ścierką, i do innego celu nie powinna byé używaną. — Mydła nie trzeba żałować, dobrze namydlić gabkę lub czystą szmatkę i starannie wymywać całe ciałko a szczególnie

główkę należy dokładnie myć, aby się nie tworzyło ciemiączko.

Kawałek 36 centów.

Mydło paczulowe, przyjemnej woni jest bardzo poszukiwane.

Kawałek 30 centów.

Mydło palmowe żółte — do mycia rąk.

Kawałek po 6, 12, 18 i 24 ct.

Mydło piaskowe — do mycia rąk.

Kawałek 25 centów.

Mydło piżmowe — posiada bardzo przyjemny piżmowy zapach.

Kawałek 30 centów.

Mydło pumeksowe — do mycia kołnierzyków i mankietów gutaperchowych.

Kawałek 10 centów.

Mydło różane, najprzedniejsze. — Mydło to odznacza się bardzo przyjemnym różannem zapachem, jest wybornem mydłem toaletowym — do rąk, twarzy i kąpieli.

Kawałek po 40 i 80 centów.

Mydło ryżowe. — Znakomite to mydło odświeża, wydelikatnia i wybiela twarz i ręce do najwyż-

szego stopnia — odznacza się przytem przyjemnym orzeźwiającym zapachem.

Kawałek 60 centów.

Mydło wschodnich piękności. — Mydło to zaleca się nietylko wykwintnym i trwałym zapachem, ale nadto posiada szczęśliwą własność spędzania zmarszczek, łagodzi i bieli płeć, nadaje jej wyraz swieżości i młodości.

Kawałek 80 centów.

Mydło ziołowe — jest wyśmienitem mydłem toaletowem, działa odświeżająco i orzeźwiająco na skórę i system nerwowy i z temi własnościami jest jednem z najlepszych mydeł toaletowych, nadaje się ono jako środek wzmacniający i ujędrniający, dla pań do kąpieli. — Dla dzieci, które na wzdęcie cierpią, jest bardzo dobrze dodać kawałek mydła ziołowego do kąpieli. — Jedno mydło ziołowe rozpuszczone w kąpieli daje wyśmienitą kąpiel aromatyczną dla dorosłych; wreszcie mydło ziołowe używa się tak, jak każde inne mydło toaletowe.

Kawałek 25 centów.

Mydło żółtkowe. — Mydło to wydelikaca, wygładza i znakomicie oczyszcza skórę. — Używa się z bardzo dobrym skutkiem do czyszczenia

skóry na głowie, usuwa łupież i w ogóle zgrubiały naskórek. — Mydło to jest bardzo przyjemne w użyciu, a przytem odznacza się miłym i wykwintnym zapachem.

Kawałek 30 centów.

Wyskok mydlany do mycia głowy. — Wyskok ten jest znakomitym środkiem oczyszczającym skórę i włosy od potu i tłuszczu. — Sposób użycia: Najpierw trzeba zmoczyć głowę letnią wodą, nalać na rękę wyskoku mydlanego i nacierać przez kilka minut włosy i skórę, potem dobrze wymyć wodą. Dokładne wymycie głowy wyskokiem mydlanym zapobiega wypadaniu włosów, tworzeniu się łupieży i wszelkich słabości skóry pochodzących z zatkania porów.

Cena flakonu 35 centów.

Proszek mydlany — do golenia brody.

Pudełko 35 centów.

Krem migdałowy, do mycia twarzy — używa się zamiast mydła, mianowicie w tych razach, kiedy skóra pęka lub łuszczy się. — Krem migdałowy nadaje skórze miękości i elastyczności, oraz znakomicie oszyszcza i wygładza naskórek. — Używa się jak zwykłe mydło.

Kawałek 50 centów.

b) Mydła glicerynowe.

Mydła glicerynowe odznaczają się tem przed innemi mydłami, że zawierają glicerynę i wyskok, wskutek czego nadzwyczaj dobroczynnie wpływają na skórę, mianowicie na popękany i zgrubiały naskórek. — Mydła glicerynowe dokładnie oczyszczają ciało i niepomiernie przyczyniają się do konserwowania płci. — Moje mydła glicerynowe zyskały najwyższe uznanie, gdyż zawierają 35% gliceryny chemicznie czystej, t. j. najwyższą procentowość, jaką mogą mydła glicerynowe zawierać, oraz są zupełnie obojętne, t. j. że nie są żrące jak wiele innych mydeł pod tym tytułem w handlu się znajdujących.

Mydło glicerynowe białe, łatwo pieniące się, wybornie oczyszcza skórę i ochrania od pryszczenia się.

Kawałek 30 centów.

Mydło z gliceryny i wody kolońskiej, wyśmienite tak pod względem higienicznego działania na skórę, jak niemniej odznacza się przyjemnym i długotrwałym zapachem. — Mydło z gliceryny i wody kolońskiej wygładza twarz, chroni od wszelkiego rodzaju wysypek, liszaji i trądników, skórę oczyszcza do zdumiewają-

cego stopnia — łatwo się pieni i jest bardzo przyjemnem w użyciu.

Kawałek 25 centów.

Mydło glicerynowe przeźroczyste, znakomicie wpływa na naskórek.

Kawałek 20 centów.

Mydło glicerynowe płynne — oczyszcza skórę od pryszczy, liszaji, trądników, zmarszczek, brodawek i t. p. — Mydło to jako środek toaletowy ma obszerne zastosowanie, ponieważ zawiera 50% gliceryny, jest przeto nadzwyczaj doniosłym środkiem higienicznym, — miękczy naskórek, wygładza i wyrównuje dołki ospowe, płeć wybiela do najwyższego stopnia. — Sposób użycia: Nalać na rękę i wcierać w twarz i ręce przez kilka minut, potem dobrze opłukać i wytrzeć do sucha ręcznikiem.

Flaszeczka 40 centów.

---

c) Mydła lecznicze.

Wielkie uznanie, jakie znalazł wynalazek zastosowania mydeł leczniczych tak ze strony pp. lekarzy specjalistów na słabości skórne, jakoteż i u publiczności spowodowało mnie do wyrabiania więcej

cej gatunków mydeł leczniczych tak do konserwowania płci, jak i uzdrawiania chorób naskórnych.

Że wszystkie dotychczasowe mydła lecznicze nic do upiększenia cery nie przyczyniały się, tylko jak każde inne zwykłe mydło z brudu oczyszczały, jest niezaprzeczalnym faktem przez lekarzy przyznanym.

Mydła lecznicze mego wyrobu, tłustość a względnie pot wydzielający się ze skóry jak najdokładniej oczyszczają, a wnikając do skóry niszczą bakterje wywołujące choroby naskórne, wskutek czego skórę do naturalnego działania pobudzają i przyczyniają się do otrzymania czystej i pięknej cery.

Wszystkie moje mydła lecznicze są zdumiewających skutków, przewyższają co najmniej o 100% wszelkie dotychczasowe mydła, są też o wiele tańsze i przyjemniejsze w użyciu. — Nietylko bowiem że choroby naskórne są przez nie w jak najkrótszym czasie uleczone, ale także uzyskana przez nie działalność skóry przyczynia się do osiągnięcia świeżej, pięknej i białej cery.

Mydło będźwinowe — używa się do usunięcia wyrzutów i plam skórnych, usuwa szorstkość skóry a cerze nadaje czerstwość i aksamitną miękość i delikatność.

Kawałek 25 centów.

Mydło boraksowe, wpływa bardzo korzystnie na płeć, dokładnie oczyszcza i wybiela skórę. Mydło to jest znakomicie działającym środkiem przeciw opaleniu, pryszczykom i pęcherzykom na twarzy — przeciw piegom i nieczystościom na skórze.

Kawałek 25 centów.

Mydło kamforowe — uśmierza swędzenie i pieczenie skóry — usuwa wyrzuty i czerwoność z twarzy i rąk.

Kawałek 25 centów.

Mydło kamforowo-siarkowe usuwa czerwoność z twarzy i nosa, opalenie słoneczne i piegi.

Kawałek 30 centów.

Mydło karbolowe. — Bardzo korzystnie jest myć ręce, twarz, a nawet całe ciało w czasie epidemii, celem zabezpieczenia się od zakażenia.

Kawałek 20 centów.

Mydło karbolowo-piaskowe do mycia rąk dla pp. lekarzy i akuszerek.

Kawałek 20 centów.

Mydło kreolinowe, zawiera 5% czystej kreoliny — znakomicie oczyszcza skórę — usuwa

pryszcze, liszaje, świerzby, trądniki, płeć odświeża i wydelikatnia.

Kawałek 35 centów.

Mydło siarkowe — z wielkiem powodzeniem używa się do zniszczenia pryszczy i wszelkiego rodzaju wyrzutów na skórze.

Kawałek 25 centów.

Mydło siarkowo-smołowe. — Mydło to składa się z 40% smoły a 10% siarki — przeważnie bywa używane na świerzb. — Mydło to okazało się jako najlepszy środek przy tej słabości, przewyższyło ono bowiem wszystkie nowo wynalezione a tak kosztowne środki.

Kawałek 35 centów.

Mydło smołowo-glicerynowe — składa się z 35% gliceryny i 10% smoły (dziegciu), jest pod każdym względem jednem z najlepszych desinfekcyjno-hygienicznem mydłem toaletowem. Jako zwykłe mydło do użycia codziennego, jest przez swą desinfekcyjność i skórę zmiękczającą własność znakomitym oraz wypróbowanym środkiem do usunięcia wszystkich nieczystości naskórnych; jako to: piegów, plam wątrobianych, wągrów i t. p.

Kawałek 30 centów.

Mydło smołowe — zawiera 40% smoły (dziegciu); usuwa pryszcze, liszaje, wszelkie wysypki skórne, pocenie nóg i łupież na głowie.

Kawałek 30 centów.

Mydło storaksowe, używa się przy cierpieniach naskórnych, a przeważnie przy świerżbach.

Kawałek 30 centów.

Mydło tymolowe, zawiera 3% tymolu — znakomicie oczyszcza skórę od wszelkich wyrzutów.

Kawałek 50 centów.

Pielęgnowanie zębów.

Zęby są podstawą zdrowia i życia człowieka. Zęby, jeżeli są prawidłowo zbudowane, równe, białe i zdrowe, stanowią jednę z najpiękniejszych ozdób ciała, bo ozdobę ust. — Ponieważ zęby nietylko do jedzenia służą, ale są i ozdobą twarzy, dwojaka stąd podnieta, by o ich zachowanie starać się. — Zęby są głównie narzędziami żucia, u dorosłego człowieka jest ich 32, w każdej szczęce po 16 — a podług swej anatomicznej budowy służą do przecinania (sieczne 8), do rozrywauia (kły 4), do rozdrabiania i mielenia pokarmów (trzonowe 20). — Służą one przy wydawaniu głosu i wyrabianiu tonów, dają bowiem punkt oparcia językowi dla urabiania niektórych spółgłosek, odgrywają więc wielką rolę w mowie, spiewie i służą także dla zatrzymania śliny w ustach. Lecz zęby mają jeszcze daleko ważniejsze zadanie, aniżeli te, które dopiero wymieniłem; zęby służą do podtrzymywania życia naszego, życie nasze jest podtrzymywane przez odżywienie. Odży-

wienie podtrzymuje się przez dobre i prawidłowe trawienie, trawienie zaś nie może być inaczej dobrze wykonane, jak tylko przez dokładne pożucie pokarmów. Brak zębów trzonowych pociąga za sobą rozmaite choroby żołądkowe, często nawet chroniczne, wynikające z niedokładnego pożucia. Nadto trawienie tem się pogorsza, że pokarmy u osób pozbawionych zębów, przychodzą do żołądka ze zbyt małą ilością śliny, do trawienia koniecznie potrzebnej. Żołądek więc przez złe pożucie pokarmów, bywa powoli nadwerężany i chociażby nawet najzdrowszy, nie może długo tego natężenia znosić, wątleje więc i traci zupełnie moc trawienia. Ztąd koniecznie powstać muszą ostre i przewlekłe katary przewodu pokarmowego, za czem idzie, że i całe ciało zostaje pozbawione potrzebnego odżywienia. Twarz traci rumieniec i świeżość, skóra fałduje się, żółknie, grubieje, włosy wypadają i tracą barwę, następuje utrata humoru, zniechęcenie do życia, ogólne osłabienie a to wszystko jest powodem niedostatecznego pielęgnowania zębów.

Zdawałoby się, że w obec tego przekonywać o potrzebie bardzo starannego pielęgnowania zębów, jest rzeczą zbyteczną. A jednak niestety tak mało ludzi jest przeświadczonych o tej prawdzie, tak mało o niej pamięta i w praktyce stosuje, że doprawdy jak najczęstsze przypominanie jej wszystkim jest

rzeczą wskazaną. — Na każdym kroku napotyka się ludzi młodych i zdrowych zresztą o zębach popsutych, bolących i do swej życiowej funkcji niezdolnych. Ludzie tacy nie odżywiają się należycie i zapadają często na słabości narządów trawienia, a na starość potrzebują koniecznie Karlsbadu albo innych środków leczniczych, których z łatwością uniknąć można jedynie pielęgnowaniem zębów przez ich jak najczystsze utrzymywanie, co nie wymaga ani szczególniejszej wiedzy, ani środków pieniężnych, tylko odrobinę dobrej woli i dbałości o swoje własne zdrowie. Wielka część winy spada na rodziców, którzy albo świadomości znaczenia zębów pozbawieni, albo nie pielęgnując ich sami, nie przyzwyczajają dzieci od lat najmłodszych do starannego utrzymywania zdrowia w stanie pomyślnym. Lecz z drugiej strony bardzo wiele osób, doszedłszy już do pełnej świadomości, brnie dalej w grzechy dzieciństwa.

Przypatrzmy się teraz budowie anatomicznej zębów, która jest tego rodzaju, że każdy ząb składa się z korony, szyjki i korzenia. Korona jest biała i widoczna wolno w ustach, pokryta włóknistą masą do emalji podobną (szkliwo). Emalja pokryta jest jeszcze blaszką naszkliwną, nawet mocnym kwasom opierającą się, lecz pod uderzeniem, ciśnieniem lub zmianą temperatury pęka. Pod koroną znajduje się część nieco węższa, szyjką zwana i pokryta dziąsłem.

Korzeń pokryty jest cementem, który z własności anatomicznych podobny jest do kości i otoczony okostną, zawierającą mnóstwo naczyń i nerwów, cały zaś ząb jest utworzony z substancji bardzo mocnej włóknistej, zwanej substancją zębną czyli kością słoniową. Wewnątrz zęba znajduje się jamka, której kształt odpowiada zupełnie zewnętrznej formie zęba, jamka ta przedłuża się w korzeń zęba wąskimi kanalikami i kończy się maleńkim otworkiem. W te maleńkie otworki wstępują naczynia i nerwy, przebiegające szczękę, wchodząc w tę jamkę, tworzą narząd w formie węzła, czyli tak zwaną miazdrę zębową, która w stanie choroby sprawia nieznośny ból. Nakoniec każdy ząb osadzony jest w kostnej przegrodzie szczęki, tak zwanym zębodole na podobieństwo gwoździa w ścianie. Zębodół jak i korzeń pokryty jest okostną, która również obfituje w naczynia i nerwy. Pod względem zaś chemicznym zęby składają się z fosforanów, węglanów i fluorokrzemianów wapniowych i małej ilości innych związków mineralnych. Fosforany i węglany wapniowe są solami zasadowemi i pod wpływem kwasów ulegają zniszczeniu. Na to dobrze trzeba pamiętać i płukań kwaśnych, ani też proszków do czyszczenia zębów nie używać. Płukanie, proszki i pasty powinne być obojętne albo lekko alkaliczne, a to celem neutralizowania kwasów, które i tak w ustach wytwarzają

się. — Z powyższego widzimy, jak ważną rolę odgrywają zęby w ustroju człowieka, pamiętać przeto należy, że złe i niedostateczne pielęgnowanie zębów, sprowadza ich psucie i wypadanie. — Cuchnienie z ust, jest jak na nieszczęście bardzo rozpowszechnione i nieraz bywa powodem do rozerwania węzłów miłości i stosunków przyjaźni. Zazwyczaj celem usprawiedliwienia cuchnięcia przypisywanem ono bywa najróżnorodniejszym cierpieniom, i ma pochodzić już to z żołądka, już z płuc, a powodem zaś tego jest prawie zawsze nieczystość i niedokładne pielęgnowanie jamy ustnej. Jest to po prostu wytworem gnicia pokarmów, które kryją się między zębami lub w otworach zębów spruchniałych. Cuchnienie z ust, sprawia nietylko przykrość otaczającym osobom, lecz wskutek tego powstać mogą także różnorodne choroby organów oddechowych. Powietrze dostając się do płuc, przechodzi przez usta, łączy się z wyziewami popsutych zębów i staje się powodem różnorodnych chorób.

Zęby — jakoteż i części miękie otaczające je, podobnie jak wszystkie inne części ciała ludzkiego podlegają chorobom. Choroby te podzielić można na choroby części twardych, t. j. choroby emalji i cementu, i na choroby części miękich, jakoto: miazdry, choroby ozębnej (okostnej korzenia), choroby dziąseł, nareszcie choroby szczęk. — Przyczyny wywołujące

owe choroby są mniej więcej następujące: 1. słabości dziedziczne; 2. skłonności wieku; 3. skłonności płciowe; 4. mechaniczne uszkodzenia, uderzenia, gryzienie orzechów, nitek, raptowna zmiana temperatury; 5. chemiczne wpływy, tu należą głównie kwaśne owoce, jagody, ocet, cytryna, lekarstwa rtęciowe, przetwory żelaza, proszki i płukania kwaśne używane do czyszczenia zębów, jak również resztki pokarmów, które długo leżąc w ustach pod wpływem ciepłej i wilgotnej temperatnry przechodzą w fertację kwaśną, wytwarzając przytem kwas octowy i mlekowy, które są niejako rozczynnikami zębów; 6. nareszcie właściwe płyny ust. — W jamie ust są dwa rodzaje płynów: jeden pochodzi z gruczołów ślinowych i ten jest alkaliczny, więc zębom nieszkodliwy, a drugi wydziela się z błony śluzowej, wnętrze jamy ustnej wyścielającej, jakoteż z gruczołów śluzowych, na błonie śluzowej umieszczonych; ten płyn drugi w stanie zdrowym jest słabo kwaśny, tak, że go ślina zupełnie neutralizuje, lecz jeżeli błona śluzowa jest w stanie choroby, to o wiele więcej kwaśnego płynu wydziela, który pod wpływem tlenu powietrza jeszcze bardziej się ukwasza i wtenczas nader szkodliwie na zęby działa. Tak, że nieraz czujemy, jakby zęby powyrastały i jakby były obcymi, mianowicie zęby szczęki dolnej, ponieważ płyn ten kwaśny łatwiej zatrzymuje się i dłużej

działa na zęby w szczęce dolnej. Dla zneutralizowania i uchronienia zębów od niszczącego działania tego płynu, trzeba zęby płukać płukaniem alkalicznem.

Oprócz powyżej wymienionych przyczyn psucia się zębów, jest jeszcze wiele innych, szkodliwe działających wpływów.

Pruchnienie zębów. Dopóki ta sprawa odbywa się w emalji, idzie powoli, skoro dojdzie do dentyny, postępuje daleko szybciej, raz dlatego, że dentyna ma budowę cewkowatą, powtóre dlatego, że tkanka ta jest daleko miększą od szkliwa, bo zawiera więcej części organicznych (40 na 100), nareszcie gdy proces rozkładu dojdzie do tego stopnia, że miazdra zęba zostanie odkrytą, natenczas występuje z większem lub mniejszem natężeniem ból, i jeżeli w takim razie pomoc spieszna daną nie będzie, to miazdra przechodzi w ropienie; ropa ściekając po kanałach zęba, wywołuje zapalenie ozębnej i staje się przyczyną powstania fluksji. Ztąd widzimy, że lekceważyć choroby zębów nie można i jak tylko otworek w zębie pokaże się, trzeba przedewszystkiem starać się o jak najdokładniejsze czyszczenie i wypełnienie otworu odpowiednią plombą.

Oprócz powyższych dolegliwości, osiada jeszcze na zębach tak zwany kamień ślinowy, składający się z fosforanów i węglanów wapniowych, włóknika, tłuszczu i zwierzęcej substancji.

Biały i lekko żółtawy kamień ślinowy, a przytem dosyć mięki, napotykamy w młodości, jakoteż u kobiet. Ciemno-żółty, a w bronzowo wpadający, spostrzegamy w starszym wieku, a przytem właściwy bywa płci męskiej. Czarny zaś kolor bywa u ludzi palących dużo tytoniu. Nakoniec wspomnieć tu muszę o osadzie zielonym, zwykle na przednich górnych zębach, jakoteż i na kłach się znajdującym; osad ten bardzo przyczynia się do pruchnienia zębów. Są to pewnego rodzaju grzybki i roślinki, które dostawszy się z powietrza, tam się swobodnie rozwijają.

Osad ślinowy najniesłuszniej bywa kamieniem winnym nazwanym, gdyż nie ma z kamieniem winnym nic wspólnego; szkoda, jaką on wyrządza zębom, jest czysto mechanicznej natury, uciska bowiem pokrycie mięsne zębów, przeto przyczynia się do obsuwania dziąseł i zaniku zębodołów, tak, iż szyjki zębów zostają obnażone, potem wskutek zanikłych brzegów zębodołowych zaczynają się zęby chwiać i wypadają, przeto usunięcie kamienia slinowego jest koniecznem.

Oprócz choroby zębów może mieć miejsce choroba dziąseł. Pod nazwą dziąseł rozumiemy tkankę, która się składa z okostnej, ze sprężystej tkanki komórkowej beztłuszczowej i z błony śluzowej, wyścielającej wnętrze jamy ustnej. Tkanka ta bardzo obfituje w naczynia krwionośne i dlatego łatwo się

krwawi. — Choroby dziąseł jużto zależą od ogólnego stanu zdrowia, jużto mogą być wywołane miejscową przyczyną.

Najczęstszemi przyczynami miejscowemi powodującemi chorobę dziąseł, jest kamień ślinowy i końce nadpsutych zębów. Te ostatnie sprawiają często nabrzmiewanie twarzy, ropienie, przetoki dziąsłowe, częstokroć i twarzowe, jeżeli zwłaszcza pozostałe pruchnieją, jesteśmy narażeni na oddechanie nieprzyjemną i nieznośną wonią, która się ze zgniłych i wypruchniałych zębów, z powodu ich chemicznego rozkładu wydobywa.

Główną zasadą zachowania zębów w stanie zdrowym, jest ciągłe utrzymanie ich w należytej czystości. Dla osiągnięcia tego celu, powinniśmy codzień rano i wieczór wyczyścić cały przyrząd żucia; czyszczenie wieczorne jest daleko ważniejsze, jak czyszczenie zębów zrana, przez cały bowiem dzień zostają resztki pokarmów pomiędzy zębami, jeżeli więc oczyszczenie ich przed pójściem na spoczynek nie zostanie uskutecznione, to resztki owe, pozostając przez całą noc w ustach, przechodzą w fermentację kwaśną i zębom są bardzo szkodliwe; po każdem zaś jedzeniu należy usta wypłukać przynajmniej letnią wodą.

Przy czyszczeniu używać należy szczoteczki twardej, a dla dzieci miększej (a nie palca, jak to

niektórzy czynią). — Szczoteczkę należy prowadzić nietylko poziomo, ale też i pionowo po zębach, to znaczy w kierunku, w którym zęby rosną, t. j. górne z góry na dół, a dolne z dołu do góry, aby szczecinki szczoteczki dokładniej się między zęby dostały i stamtąd nieczystość zabrały.

Spruchniałe zęby muszą być przedewszystkiem dobrze czyszczonymi, a wykłuwanie i płukanie zębów po jedzeniu jest konieczne, tylko nie trzeba u innych przez to wzbudzać odrazy, jak to często miewa miejsce. Przed pójściem w towarzystwo, na bal, i przy sposobnościach, gdzie zbliżyć się trzeba do ludzi, gdzie nawet przyjść może do całowania, powinno się zawsze bardzo starannie wyczyścić jamę ustną, a głównie zalecić to należy osobom palącym tytoń, albowiem cuchnienie w ustach ciał gnijących, tworzy z sokiem tytoniowym nieprzyjemną mięszaninę. Zadaniem rodziców jest, u dzieci już od najpierwszej młodości, uważać na należyte czyszczenie zębów, gdyż przez to zęby zostają na zawsze zdrowymi. Wykłuwacze z piórka gęsiego są najodpowiedniejsze, są dosyć miękie i giętkie, a tem samem zębom nieszkodliwe i nie tak kruche jak drewniane. Po dokładnem oczyszczeniu zębów, trzeba usta kilkakrotnie letnią wodą, z małą domieszką *Esencji aromatycznej* lub *Esencji miętowej* wypłukać, co przyczynia się do wzmocnienia i ożywienia dziąseł.

Ból zębów powstaje tylko w tym wypadku, gdy emalja jest pękniętą lub ząb dziurawy, w takim tylko razie części organiczne dostają się do wnętrza zęba i powodują gnicie albo rozkład miazdry zębowej, lub też przez bezpośrednie zadraśnięcie nerwu zębowego, jak to często zdarza się przy jedzeniu twardych lub ostrych pokarmów.

Usunięcie bolu zębów polega przedewszystkiem na usunięciu przyczyny, wywołującej ból zębów, to znaczy, że najprzód trzeba zęby dokładnie wypłukać letnią wodą z domieszką płukania uspakajającego i łagodzącego. Płukanie takie nie powinno zawierać nic gryzącego, ani też piekącego, gdyż w takim razie nerw zostaje podrażniony. Do tego celu najlepszem płukaniem jest *Sakkis-al-Sakkis*. Jeżeli po kilkakrotnem wypłukaniu ust ból zębów nie ustaje, to świadczy, że nerw bezpośrednio jest chory, w takim razie trzeba użyć kropli od bolu zębów *Klemantin*, które łagodnie nerw bolący znieczulają i zapobiegają rozkładowi miazdry zębowej.

Przy wyrzynaniu się zębów u dzieci, szczególniej przy ich zmianie z mlecznych na stałe, należy zachowywać najstaranniejszą czystość, gdyż od tego zawisł dalszy ich rozwój. Zęby krzywo stojące należy prostować operacją, zaś niedające się prostować, kazać wyjąć. Mocno osadzone a spruchniałe trzeba zaplombować. Zęby, które nie mogą być plombowane,

jakoteż korzenie, należy jak najprędzej wyjąć, gdyż one zarażają inne zdrowe, przytem są niewyczerpanem źródłem złej woni z ust. Od młodości należy się przyzwyczaić do żucia wszystkimi zębami, gdyż na stronie, którą się nie żuje, osadza się kamień ślinowy, zębom i dziąsłom bardzo szkodliwy.

Tych kilka uwag o pielęgnowaniu zębów uważałem za stosowne podać, oraz wskazać jakie środki należy używać, aby zachować zęby białe i zdrowe do późnej starości. — Środki te, które tu podaję, są wypróbowanej dobroci i zyskały powszechne uznanie tak pp. lekarzy i dentystów, jak niemniej i szanownej publiczności, oraz zostały na wystawach konkursowych odszczególnione dziesięcioma medalami zasługi, dyplomem honorowym i dyplomem uznania.

Grupa IV.

Środki kosmetyczne do pielęgnowania i konserwowania ust, zębów i dziąseł.

Aromatyczna pasta — do czyszczenia zębów i konserwowania dziąseł. — Aromatyczna pasta jest w wysokim stopniu środkiem użytecznym, ponieważ składa się z takich części, które oczyszczają zęby, oraz uszlachetniają emalję zębów przez nadanie im perłowej białości i czystości. Aromatyczna pasta chroni zęby od psucia się i próchnienia; zapobiega tworzeniu się kamienia nazębnego. — Dziąsła pod wpływem tej aromatycznej pasty wzmacniają się, odzyskują naturalną, piękną, różową barwę. Krwawienie dziąseł i nieprzyjemny odór z ust, przy używaniu tej pasty zupełnie ustępują. Smak w ustach i przyjemny oddech przy mówieniu, osiągnie się po kilkakrotnem użyciu tej pasty. — Czyszczenie zębów tą pastą powinno się odbywać dwa razy na dzień, rano i na noc przed pój-

ściem do łóżka. Pielęgnowanie zębów należy zacząć od najwcześniejszej młodości, gdyż tylko staranne oczyszczanie i ciągła troskliwość o zęby, zapewnia nam korzystanie z nich do późnej starości. — Użycie tej pasty jest bardzo proste i praktyczne: Umoczyć szczoteczkę w letniej wodzie, kilka razy potrzeć o pastę i dokładnie wyczyścić zęby od góry do dołu, tak wewnątrz jak i zewnątrz, poczem letnią wodą wypłukać. Szczoteczkę należy używać średniej twardości, wreszcie zależy to od upodobania i przyzwyczajenia się. — Pastę najlepiej przechowywać w szklannem lub porcelanowem naczyniu. — Każdy kawałek aromatycznej pasty jest zawinięty w staniolę, zawiera opis i etykietę zaopatrzoną moim własnoręcznym podpisem — tylko taka pasta jest mojego wyrobu i tylko za taką pastę ręczę.

Kawałek 30 centów.

Esencja aromatyczna do płukania ust. — Kilka kropel dodanych do wody, daje bardzo przyjemne, orzeźwiające i wzmacniające dziąsła płukanie, usuwa kamień i nieprzyjemny zapach w ustach, zębom przywraca białość i chroni je od psucia się.

Cena flaszeczki 80 centów.

Esencja z kwiatów pomarańczowych, zmięszana z wodą, używa się do płukania ust po jedzeniu, pozostawia bardzo przyjemny smak i zapach kwiatów pomarańczowych.

Cena flaszeczki 50 centów.

Esencja miętowa. Kilka kropel dodane do pół szklanki wody, daje bardzo przyjemne orzeźwiające płukanie do ust. — Częste płukanie ust zapobiega psuciu się zębów i osadzaniu się kamienia ślinowego.

Flaszeczka po 25 i 50 centów.

Gutapercha preperowana — w kawałeczkach, różnej wielkości do plombowania zębów bardzo trwała.

Kawałeczek 1 ct. — pudełko 60 ct.

Iris, płukanie do ust — jest to nadzwyczaj przyjemne i uzdrawiające dziąsła i zęby płukanie, w ustach pozostawia miłą fiołkową woń.

Cena flaszeczki 60 centów.

Klementin — niezawodny środek do uspokojenia najsilniejszego bolu zębów. — Dwie krople nalane na bawełnę i położone w otwór bolącego zęba, uspokajają najgwałtowniejszy ból natychmiast. — *Klementin* jest to środek wypróbo-

wanej dobroci i zupełnie nieszkodliwy. Zęby i dziąsła nie podlegają wskutek użycia Klementinu najmniejszemu uszkodzeniu — przeciwnie, Klementin ma własność konserwowania i zapobiegania dalszemu pruchnieniu zębów. Ażeby jednak ból zębów nie odnawiał się, niedość jest raz tylko położyć Klementin na ząb wtenczas kiedy boli, lecz należy co najmniej przez tydzień trzymać w zębie bawełnę umaczaną w Klementinie, rano i wieczór odnawiając takową. — Tylko po tak dokładnem znieczuleniu nerwów można być pewnym, że ból więcej nie odnowi się. Otwory, t. j. dziury w zębach najlepiej po znieczuleniu nerwu zaplombować plombą balzamiczną lub gutaperchą. — Przed użyciem Klementinu należy ząb letnią wodą, a jeszcze lepiej z domieszką Sakkis-al-Sakkis dobrze wypłukać, a to celem usunięcia obcych ciał nagromadzonych w zębie, które są pierwszą przyczyną bolu zębów. — Tak postępując najgwałtowniejszy ból zębów uspokaja się na zawsze i bezpowrotnie.

Cena flakoniku 50 centów.

Kreda szlamowana z miętowym olejkiem do czyszczenia zębów.

Pudełko po 15 i 30 centów.

Pasta roślinno-alkaliczna jest jedynem środkiem do utrzymania czystych i zdrowych zębów. — *Pasta roślinno-alkaliczna* nietylko zachowuje połysk właściwy zdrowym zębom, ale nadto orzeźwia i uzdrawia dziąsła, oraz niszczy kwasy, które rozkładają zęby i sprowadzają cuchnienie z ust. — *Pasta roślinno-alkaliczna* uszlachetnia emalję zębów przez nadanie tejże perłowej białości. — *Pasta roślinno-alkaliczna* chroni zęby od psucia się, pruchnienia i zapobiega tworzeniu się kamienia nazębnego. *Pasta roślinno-alkaliczna,* bladym i zanikniętym dziąsłom przywraca piękną naturalną barwę. — Krwawienie się dziąseł i nieprzyjemny odór z ust, przez użycie tej pasty ustępuje zupełnie. — Sposób użycia: Bierze się niezbyt miękką szczoteczkę do zębów, macza w ciepłej wodzie i pociera kilka razy po paście, poczem czyści się zęby i to nietylko po powierzchni zewnętrznej lecz i wewnętrznej tak, aby dolne zęby od dołu do góry — a górne zęby z góry na dół należycie oczyszczone były.

Słoik 1 złr. a. w.

Pastylki aromatyczne do ust. — Pastylki te używają się dla nadania przyjemnego odoru ustom przy mówieniu i oddechaniu. — Szcze-

gólnie zaś zaleca się osobom palącym tytoń i cierpiącym na cuchnienie z ust.

1 pigułka 2 ct. — pudełko 50 ct.

Płukanie alkaliczne do ust i zębów. — Cząstki organiczne, pozostałe między zębami rozkładają się i wydzielają kwasy niszczące zęby i gazy nieprzyjemnie woniejące. — *Płukanie alkaliczne* zobojętnia te kwasy, wytwarzające się w zębach, rozpuszcza kamień ślinowy i pozostawia przyjemny smak w ustach, zęby oczyszcza, dziąsła wzmacnia i nieprzyjemny odór z ust pochodzący niszczy.

Cena flakonu 50 centów.

Plomba balzamiczna do zębów. — Ze wszystkich plomb dotychczas używanych, plomba balzamiczna okazała się najpraktyczniejszą, ponieważ: 1. jest ona bardzo łatwą w zastosowaniu; 2. jest nieszkodliwą; 3. otwór w zębie wypełnia dokładnie; 4. natychmiast twardnieje; 5. nie podlega rozkładowi; 6. miazdry zębowej ani też zęba nie niszczy; 7. wstrzymuje pruchnienie zęba i psucie się nerwu zębowego, wskutek czego nie odnawia się ból zęba. — Sposób użycia: Jeżeli ząb jest dziurawy, to należy starać się jak najrychlej go zaplombować, ponieważ jest to jedyna droga do zacho-

wania zęba od zupełnego zniszczenie. W takim razie trzeba najpierw dokładnie ząb oczyścić z cząstek organicznych, mogących się znajdować w zębie dziurawym, a to za pomocą rogowego wykłuwacza i kilkakrotnego wypłukania ust Esencją miętową rozcieńczoną po połowie letnią wodą, poczem ząb osuszyć delikatnym płatkiem, a następnie z kawałeczka bawełny uformować kuleczkę odpowiedną wielkości otworu w zębie, umaczać ją w plombie balzamicznej i wcisnąć dobrze w dziurawy ząb.

Cena flaszeczki 50 centów.

Proszek do zębów roślinno-alkaliczny — nadaje zębom białość, usuwa kamień i kwasy wytwarzające się od pozostałych cząstek organicznych między zębami, które sprowadzają ból i próchnienie zębów; — proszek ten wzmacnia dziąsła i usuwa nieprzyjemny odór z ust; pozostawiając natomiast przyjemny miętowy orzeźwiający smak i zapach w ustach.

Pudełko małe 30 ct., większe 60 ct.

Proszek salicylowy do zębów — doskonale oczyszcza zęby z kamienia, przywraca białość i usuwa nieprzyjemny odór z ust lub zepsutych zębów pochodzący.

Pudełko po 30 i 60 centów.

Sakkis al Sakkis — uśmierza ból zębów, usuwa najboleśniejsze fluksje, goi wszelkie zranienia i owrzodzenia dziąseł i ust, zapobiega tworzeniu się wrzodów na dziąsłach i osadzeniu się kamienia na zębach. Dziąsła wzmacnia, nieprzyjemny zapach z ust usuwa, zębom nadaje białość i zapobiega psuciu się i pruchnieniu tychże. — Sposób użycia: Łyżeczkę od kawy do pół szklanki letniej wody dodać, zamieszać i tem usta płukać trzy razy dziennie, a w razie fluksji co kwandrans.

Cena flakonu 1 złr. 20 ct.

Woda anaterynowa do płukania ust — wzmacnia dziąsła i zapobiega psuciu się zębów. — Użycie: Łyżeczkę od kawy do pół szklanki letniej wody daje bardzo przyjemne płukanie.

Cena flakonu 30 centów.

Woda salicylowa do płukania ust — posiada ulubiony zapach miętowy, codziennie używana do płukania ust, zapobiega psuciu się zębów, niszczy nieprzyjemny zapach w ustach, pochodzący z rozkładu cząstek organicznych, pozostałych wskutek niedokładnego wypłukania. — *Woda salicylowa* utrzymuje dziąsła i zęby w jak najlepszym stanie. — Użycie: Łyżeczka

od kawy dodana do pół szklanki letniej wody wystarcza na całodzienny użytek.

Cena flakonu 60 centów.

Woda Bottota do płukania ust — jest wybornym środkiem do utrzymania zębów i dziąseł w stanie zdrowym, usuwa wszelki niemiły odór z ust lub zębów pochodzący. — Sposób użycia: Łyżeczkę od kawy do pół szklanki letniej lub przestałej wody dodać i tem usta, zęby i gardło płukać, a wrazie bolu zębów na bawełnę nalać i na ząb położyć.

Cena flakonu 40 centów.

Wosk biały do plombowania dziurawych zębów.

Tabliczka 5 centów.

Węgiel lipowy z miętą, do czyszczenia zębów.

Pudełko po 15 i 30 centów.

Pielęgnowanie rąk i paznokci.

Piękne, białe i niepocące się ręce z kształtnie zakończonemi paznokciami mają niezwykły powab i pociągają nas tak samo jak piękna twarz; a nawet więcej, gdyż palce są niejako drutami telegraficzemi, które przejęte wrażenie przenoszą do głównych stacji głowy i serca. Ręce są niejako przedłużeniem obrazu twarzy, gdyż na wewnętrznej stronie palców, są najwięcej rozwinięte nerwy dotykania i czucia, a u ociemniałych palce zastępują w pewnej mierze oczy. Wreszcie ręce są odbiciem wewnętrznego usposobienia człowieka, a chiromancja należy właśnie do tych sztuk odgadywania przeszłości i przyszłości z rąk. Po rękach przeto można poznać człowieka do jakiej kategorji ludzi należy, po rękach można poznać czy jest człowiekiem myślącym, energicznym, nerwowym lub namiętnym. — Ręce przeto po twarzy zajmują pierwsze miejsce i dlatego też z jak największą starannością powinny być pielęgnowane.

Paznokcie należy obcinać ostremi nożyczkami i uformować pilniczkiem. Naskórek zarastający paznokcie dokładnie usuwać kostką do góry, paznokcie

trzeba należycie i starannie polerować za pomocą siodełka i proszku do paznokci, przezco uzyskują jasność, przejrzystość i połysk.

Ręce należy obmywać przynajmniej trzy razy dziennie mydłem lub *Grysikiem toaletowym*, a to dla zapobieżenia zgrubieniu naskórka. Po każdem obmyciu i otarciu rąk jest bardzo korzystnie wcierać w ręce *Krem waselinowy, Krem roślinny* lub *Goldkrem*, przez co skóra staje się jak aksamit miękką, delikatną i w dotknięciu nader przyjemną.

Temperatura powietrza wywiera nader wielki wpływ na ręce, należy przeto uważać, aby na zimno ani też na gorąco nie narażać, gdyż w przeciwnym razie skóra na rękach czerwienieje i przyjmuje barwę niebieskawą, w dalszym ciągu naskórek pęka a unoszące się bakterje w powietrzu, mają łatwy przystęp do zakażenia skóry, wskutek czego powstają liszaje, pierzchnienie rąk i kruszenie się paznokci.

Poniżej w grupie V. są objęte środki i przyprzyrządy do pielęgnowania rąk i paznokci.

Środki te są znanej dobroci jak wszystko co z mojej fabryki pochodzi — zostały one nagrodzone licznemi medalami zasługi tak na wystawach konkursowych jak i lekarsko-higienicznych.

Grupa V.

Środki kosmetyczne do pielęgnowania, wybielenia i wydelikatnienia rąk i paznokci.

Balzam kaukazki przeciw odmrożeniu. — Zimno przez silne i dłuższe działanie sprawia niektóre zmiany w ciele ludzkiem, które to zmiany w dwóch różnych kierunkach: bądź w całym organiźmie, bądź na pojedyńczych częściach ciała spostrzegać się dają. Wpływ zimna na cały organizm człowieka bywa częstokroć powodem przeróżnych słabości, a niekiedy nawet i śmierci. Ludzie konstytucji silniejszej znoszą dłużej zimno, aniżeli ludzie z natury słabsi. — Wpływ zimna na różne części ciała ludzkiego zależy nie tylko od stopnia temperatury, ale i od dłuższego lub krótszego działania. — Wskutek dłuższego działania zimna, powstają najpierw czerwone plamy, które z postępem rozwoju odmrożenia przybierają barwę niebieską lub fioletową. — Taka

zmiana powierzchni jest oznaką zapalenia skóry i tkanin zaskórnych, jak to się zwykle przy odmrożeniu rąk lub nóg najmocniej uwydatnia. Raz odzięb wszy twarz, ręce lub nogi jeżeli nie staramy się radykalnie usunąć tego stanu skóry — to przy każdej zmianie temperatury zwiększa się swędzenie, pieczenie i ból w tych częściach. Jeżeli zimno działa silnie na delikatniejsze szęści ciała i odmraża je, jako to: nos, usta, uszy, twarz, — natenczas części te przybierają barwę bladą, stają się sztywnemi i tracą czucie tak dalece, że człowiek dowiaduje się o swem nieszczęściu dopiero od osób drugich, które zmianę odmrożonych części dostrzegły. W takich razach najlepiej jest części odmrożone nacierać śniegiem tak długo, dopóki w częściach odmrożonych nie uczujemy ból. — Zadawnione odmrożenie jedynie „*Balzam kaukazki*“ mego wyrobu usuwa i jako niezawodny środek przeciw odmrożeniu polecić go mogę. Próby czynione przez lat piętnaście z tym nader zbawiennym środkiem przekonały mnie, że *Balzam* jest w skutkach niezawodnym, gdyż najbardziej zastarzałe odmrożenia najzupełniej i w najkrótszym czasie leczy, — a przytem, jako środek niewinny składający się przeważnie z olejków żywicznych i roślinnych, nie zosta-

wia po sobie żadnych następstw. — *Balzam kaukazki* usuwa zapalny stan skóry i zapobiega dalszemu odnawianiu się; skórę miękczy, łagodzi i doprowadza ją do pierwotnego stanu. — Sposób użycia: Miejsce odmrożone należy balzamem za pomocą piórka lub penzelka dwa do trzy razy dziennie smarować i pozostawić dowolnemu wsiąknięciu w ciało, a potem owinąć irchą, sarnią skórką albo przynajmniej lnianym płatkiem i nie narażać części odziębionych na zmianę temperetury. Usunąć wszelkie ciśnienie i gniecenie ciał obcych i o ile możności ciepło utrzymywać. — Przy należytem postępowaniu skutek pożądany już w kilku dniach z wszelką pewnością się okaże.

Cena flakoniku 70 centów.

Gliceryna do rąk wygładza spierzchnięte i popękane ręce. — Naskórek na rękach wskutek niedostatecznego pielęgnowania rąk pęka, skóra staje się szorstką i bolącą — w takich razach gliceryna korzystnie wpływa, łagodzi, miękczy i zapalny stan skóry usuwa. — Sposób użycia: Przed użyciem gliceryny trzeba najpierw ręce dobrze wymyć letnią wodą z mydłem, a po otarciu i dokładnem osuszeniu rąk nalać gliceryny w ilości łyżeczki od kawy i dobrze wcie-

rać, tak w zewnętrzną jak i w wewnętrzną powierzchnię rąk potem włożyć rękawiczki.

Flakonik mały 15 ct., większy 30 ct.

Grysik migdałowy do wygładzenia i wybielenia rąk. — Grysik migdałowy bardzo łagodnie wpływa na skórę, wodę miękczy i dokładnie odczyszcza pory skóry, chroni naskórek od pękania i czerwienienia się. — Sposób użycia: Nasypać na rękę grysiku migdałowego, rozrobić z wodą i przez parę minut nacierać ręce poczem obmyć i dobrze wytrzeć.

Pakiecik po 2, 4 i 10 centów.

Karbolin — niezawodny środek do zniszczenia brodawek. — Brodawki jako narośle naskórne powstają na rękach wskutek złego i niedostatecznego pielęgnowania rąk — nietylko że są nader nieprzyjemne i odrażające ale nadto, jeżeli wcześnie nie zapobiegniemy rozmnażają się i zarażają dalsze części ciała. — Brodawki mało rozwinięte ustępują same, jeżeli codziennie trzy lub cztery razy będziemy obmywali ręce mydłem karbolowem lub smołowem. Zastarzałe i silnie rozwinięte brodawki należy wyniszczyć karbolinem. — Sposób użycia: Namoczyć patyczek w Karbolinie i natrzeć same wierzchołki brodawek i tak zostawić do wsią-

knięcia płynu. Po kilkurazowem użyciu Karbolinu brodawki zostaną bezpowrotnie zniszczone.

Cena flakoniku 25 centów.

Krem rośinny, usuwa czerwoność i szorstkość skóry, wygładza naskórek i nadaje białości i delikatności rękom. — Używa się w następujący sposób: Najprzód trzeba ręce w miękiej wodzie mydłem higienicznym umyć, następnie wcierać Krem roślinny przez 10 minut, poczem włożyć rękawiczki, pozostawiając je przez całą noc na rękach.

Cena słoika 80 centów.

Krem wazelinowy — nadzwyczaj korzystnie wpływa na skórę, chroni od pękania, łuszczenia i tworzenia się brodawek. — *Krem waselinowy* nie utlenia się, przeto daje się bardzo długo przechować. — Sposób użycia: Najlepiej używać go po obmyciu rąk w ten sposób, że bierze się wielkości grochu Kremu waselinowego i tak długo się wciera, aż zupełnie wejdzie w ciało, poczem dobrze wytrzeć ręcznikiem. — Postępując w ten sposób, uzyskamy skórę na rękach miękką, gładką i białą.

Cena słoika 30 centów.

Proszek do czyszczenia paznokci — nadaje paznokciom białości, kolorytu i różowawego odcieniu. — Sposób użycia: Po dokładnem obmyciu rąk i paznokci za pomocą szczoteczki z mydłem, i po usunięciu zarastającego paznokci naskórka za pomocą kostki, macza się siodełko w proszku i naciera się w tym kierunku jak paznokcie rosną.

Pudełko 25 centów.

Wiolin. — Znakomity ten środek usuwa pocenie się rąk, pach i nieprzyjemny odór potu. — Wiele osób jest tego zdania, że usunięcie pocenia się rąk jest szkodliwe dla organizmu — tymczasem jest to zupełnie mylne twierdzenie, właśnie nadmierne wypacanie się rąk, pach i nóg nietylko że jest szkodliwe, lecz i w wysokim stopniu nieprzyjemne. — *Wiolin* właśnie zapobiega nadmiernemu poceniu się rąk i pach, przez uzdrowienie gruczołów potowych. — Sposób użycia: Flakonik mocno zakłócić, aby proszek znajdujący się na dnie flakonu zupełnie rozmieszał się w płynie, następnie nalać na ręce i wcierać do suchości, tak samo i pod pachami. — *Wiolin* jest to jeden z najlepszych i najpewniejszych środków i za swe znakomite własności niejednokrotnie na wystawach higie-

nicznych został wyszczególniony licznemi medalami zasługi.

Cena flakonu 60 centów.

Woda miodowa — używa się dla nadania miękkości, delikatności i przyjemnego zapachu rękom. — *Woda miodowa* działa bardzo korzystnie na naskórek, mięknie go i ochrania od pękania. — Użycie: Po obmyciu i otarciu rąk rozcierać w ręce wodę miodową do suchości.

Cena flakonu 50 centów.

Ziółka chińskie przeciw łamaniu się paznokci. Paznokcie, jako ciało rogowe, powstałe z naskórka, przez złe i niedokładne pielęgnowanie kruszą się, garbią, tracą formę i zarastają. — *Ziółka chińskie* przywracają paznokciom elastyczność i ładny wygląd. — Sposób użycia: Paczkę ziółek chińskich zaparzyć szklanką gorącej wody i trzymać końce palców w tej wodzie przez pół godziny, następne obetrzeć i za pomocą kostki i pilniczka nadać im odpowiedni kształt i *Kremem waselinowym* natrzeć.

Pakiecik 25 centów.

Nożyczki do obcinania paznokci.

Sztuka 50 ct., i 1 złr. 50 ct.

Pilniczki kościane i metalowe do formowania paznokci.

Sztuka od 30 ct. do 1 złr.

Siodełka do polerowania paznokci.

Sztuka 1 złr. 25 ct. a. w.

Szczypczyki do obcinania paznokci.

Sztuka od 1 złr. do 2 złr. 50 ct.

Szczotki do czyszczenia paznokci.

Sztuka od 20 ct. do 5 złr. a. w.

P e r f u m y.

Kiedy w roku 1875 otworzyłem moją fabrykę perfum, ogólne było powątpiewanie, aby tego rodzaju przedsiębiorstwo mogło w naszym kraju istnieć, a tem więcej, aby perfumy wyrabiane we Lwowie a nie w Paryżu lub Londynie znalazły odbyt. — Dziś po latach czternastu, perfumy mojego wyrobu nietylko, że wyrugowały zagraniczne wyroby, ale nadto poszukiwane są w pierwszych stolicach świata. To najlepiej świadczy, że wiedza nie jest monopolem jednego narodu, tylko tych, którzy do niej dążą. — Perfumy mojej fabrykacji tak kwiatowe jak i bukietowe są niezrównanej dobroci i odznaczają się wykwintnym, naturalnym i silnym zapachem. — Perfumy kwiatowe, mięszane i perfumy bukietowe wyrabiam w najwyższej koncetracji i sprzedaję takowe na wagę jakoteż i we flakonikach. Są one objęte grupą VI. — Na wystawach, w których brałem

udział zostały wyszczególnione najwyższemi nagrodami za wykwintny i przyjemny zapach, a w Antwerpii na wystawie powszechnej w roku 1885. pomimo niezwykłej liczby wystawców, tylko moje perfumy zostały najwyższą nagrodą wyszczególnione.

Grupa VI.

Perfumy potrójne.

Akacja,
Ambra,
Ambrozja,
Bławatek,
Chypr,
Ess-bouquet,
Heliotrop,
Heliotrop biały,
Hiacynt,
Jaśmin,
Jokey Club,
Konwalja,
Mariolla,
Mieszczańskie,
Millefleurs,
Niezapominajka,
Opoponaks,
Paczula,
Pieszczotka,
Pierwiosnek,
Piżmo,
Reseda,
Róża,
Róża mchowa,
Śmigus,
Świtezianka,
Tatrzańskie,
Ylang-Ylang.

Wszystkie te perfumy znajdują się w najprzedniejszych gatunkach.

Flakoniki po 25, 40, 75 ct., 1 złr. i 1 złr. 50 ct.

Perfumy bukietowe.

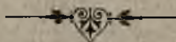
Bukiet Mickiewicza,
„ Słowackiego,
„ Szewczenki,
„ z kwiatów alpejskich,
„ „ królowej Marysienki,
„ „ litewskich,
„ „ polnych,
„ „ polskich,
„ „ wschodnich.

W kryształowych flakonikach po 2 złr. a. w.

Saszetki

do sukien, bielizny, papierów listowych i t. p. udzielają przedmiotom zapachu przyjemnego i długotrwałego, a mianowicie: zapach fiołkowy, heliotropowy, konwaljowy, piżmowy, paczulowy, różany, chypre millefleurs, ess-bouquet i t. p.

Pakieciki papierowe po 50 centów.
Poduszeczki ozdobne jedwabne po 75 cenlów, 1 złr. 50 ct., 3 złr., 5 złr. i 10 złr.

Grupa VII.

Wody aromatyczne i toaletowe.

Woda będźwinowa, do mycia twarzy po ogoleniu brody. — Woda będźwinowa odświeża i łagodzi skórę, twarzy nadaje białości, ścisłości i kolorytu, zapobiega tworzeniu się pryszczy, wągrów i zmarszczek, i wygładza te, które spowodowała słabość lub jakie inne powody. — *Woda będźwinowa* usuwa suchość i ostrość skóry, twarzy nadaje jędrność i aksamitną delikatność. — *Woda będźwinowa* uchyla czerwoność skóry i łagodzi pieczenie jakie często po ogoleniu uczuwamy. — *Woda będźwinowa* otrzymuje się z najdroższych balzamów i olejków aromatyczno-eterycznych, posiada zapach delikatny i bardzo przyjemny. — Sposób użycia: Nalać wody będźwinowej na ręcznik lub gąbkę i obetrzeć twarz po ogoleniu. Również jest bardzo korzystnie dodawać parę łyżek do wody przeznaczonej do mycia się.

Cena flakonu 50 centów.

Woda kolońska. — Znakomite własności, przyjemny zapach, i różnorodny użytek tej wody w rozmaitych słabościach, jest od dawna we wszystkich częściach świata znany i wysławiany. Z pomiędzy wszystkich wód pachnących, ona jedna nie uległa modzie. Najdelikatniejszy ulatniający się spirytus połączony z zapachem najsilniejszych i najdroższych roślin korzennych w takim stosunku i ilości, że najdelikatniejsze osoby i najlepsi znawcy przekładają ją nad wszelkie jej podobne produkta. Wszyscy najsławniejsi lekarze uznają jej wartość nietylko jako nadzwyczaj przyjemnie woniejącej i orzeźwiającej wody, ale także jako niezrównany środek leczniczy wewnętrzny i zewnętrzny. — Kilka łyżeczek niezrównanej tej wody nalanych na blaszanny talerzyk, trzymanych nad świecą, gorącą wodą, albo na gorącą blachę rozlanych odświeża bardzo przyjemnie powietrze w pokojach, nie szkodząc nic sukniom ani też meblom, ani nie zostawiając po sobie niemiłego dymu. Jedna szklanka kolońskiej wody wlana do wanny czyni kąpiel silniejszą, aniżeli wszelkie wygotowywane zioła i kwiaty, gdy zaś po kąpieli parowej całe ciało kolońską wodą natrzemy, to sprężystość nerwów w nadzwyczajny sposób się powiększy. Podobny pożytek sprawia

kolońska woda używana przy codziennem użyciu dolewana do zwykłej wody, gdyż nietylko że wzmacnia głowę i oczy, ale nadaje skórze białości i świeżości. Osłabienie wzroku i ból oczów usuwa się zupełnie, przemywając oczy wodą zwykłą zmieszaną z kolońską, lub umaczaną w tej mieszaninie szmatkę przykładając na powieki. Przy wielu innych uszkodzeniach jakoto, wywichnięciu, złamaniu kości, oparzeniu, ranach, nabrzmieniach, liszajach, wyrzutach i podbiegnieniach krwi spowodowanych przez uderzenie lub upadnięcie, oddaje nam *Woda kolońska* niezrównane usługi, gdy na skaleczone miejsce przyłożymy szmatkę płócienną we czworo złożoną i zwilżamy nią tak długo, aż ból i spuchlizna zostaną zupełnie usunięte. Uśmierza ból głowy jeżeli nią czoło, skronie i głowę pomaczamy, i trochę do nosa wciągniemy; — ból zębów jeżeli zmieszaną ze zwykłą wodą w ustach trzymamy, lub na watę nalaną na zepsuty ząb przyłożymy, wymioty, kolki, spazmy, nudności, epilepsje, jeżeli umaczaną w niej watę na dołek sercowy przyłożymy, ból reumatyzmowy jeżeli nią członki nacieramy. Wewnętrznie jeżeli 50 do 60 kropli z herbatą, z winem, lub z wodą zmieszanych zażywamy, jest bardzo pomocną na bicie serca,

kurcze żołądka, niestrawność i na cierpienia nerwowe. — Prawdziwa Woda kolońska przezemnie destylowana z żadnym innym wyrobem nie może być porównaną, są to zwykłe mięszaniny na zimnej drodze uskuteczniane, wskutek tego ani takiego skutku, ani tej delikatnej i przyjemnej woni nie posiadają. — Woda kolońska mojej destylacji zyskała ogólne uznanie, tak w kraju, jak i zagranicą i jest obecnie bardzo poszukiwaną. — *Wodę kolońską* wyrabiam w dwoch gatunkach. *Nr. 1.* najprzedniejsza podwójnie destylowana, jest delikatniejsza i posiada mocniejszy zapach, — używaną jest przeważnie do chustek.

Flakoniki po ct. 20, 40, 80, 1·50 i 5 złr.

Woda kolońska Nr. 2. przednia, raz destylowana do zwykłego użytku.

Flakoniki po ct. 15, 25, 50 i 1 złr.

Woda lwowska — odznacza się bardzo przyjemnym i długotrwałym zapachem. — Woda lwowska z wielkiem powodzeniem zastępuje perfumy, wody pachnące, octy aromatyczne i toaletowe. Woda lwowska zyskała powszechne uznanie i wziętość w kraju i za granicą i jest obecnie pożądaną tak w salonach jak i w gotowalniach, ponieważ Woda lwowska nietylko

jest znakomitą perfumą do skrapiania sukien i chustek, lecz także, użyta za pomocą rozpylacza, daje bardzo wonne, miłe i zdrowe kadzidło. Kilka kropel Wody lwowskiej wystarcza do odświeżenia powietrza w wielkim salonie. — Woda lwowska tem się jeszcze różni od innych perfum i wód pachnących, że oprócz przyjemnego, orzeźwiającego i długotrwałego zapachu, posiada własność ozonizowania tlenu powietrza, — wskutek czego woda lwowska ma ogromną doniosłość higieniczną i toaletową — tlen bowiem powietrza po części ozonizowany, ma własności antiseptyczne i bardzo korzystnie wpływa na płuca i skórę. — Każdy z nas doświadczał i odczuwał orzeźwiający i przyjemny wpływ powietrza letnią porą po burzy deszczowej, mianowicie, gdy iskry elektryczne przeszywały powietrze — w tych własnie razach tworzy się ozon, który tak błogo wpływa na nasze usposobienie i zdrowie. — Woda lwowska usuwa najsilniejszy katar, — nalać na chusteczkę pół łyżeczki od kawy i wąchać przez kilka minut, a najuporczywszy zapalny katar w przeciągu pół godziny złagodzi się, a następnie zupełnie ustąpi. Ból głowy, migrena, ustępują także pod orzeźwiającem działeniem Wody lwowskiej, trzeba tylko natrzeć

skronie i pulsa. Ciało nacierane Wodą lwowską, staje się czerstwem, jędrnem i ochronionem od wysypek i wyrzutów skórnych. Bardzo korzystnie jest zmaczać głowę i włosy Wodą lwowską — włosy nabierają energji do rośnięcia a skóra jest ochronioną od zewnętrznych szkodliwych wpływów, które najczęściej przyczyniają się do wytwarzania łupieży i wypadania włosów. — Łyżeczka Wody lwowskiej dodana do wody zwykłej, przeznaczonej do mycia się, jak również i do kąpieli w ilości jednej szklanki sprawia to, że skóra pod wpływem olejków eterycznych i innych ciał aromatycznych, jakie zawiera Woda lwowska, zostaje podniecona, a czynność organów skórnych powiększa się i wymiana materji potęguje się. — Woda lwowska orzeźwia, łagodzi i uspokaja — a gdy skropimy nią łóżko i pościel usposabia nas do przyjemnego i spokojnego snu. — Powietrze, nasycone Wodą lwowską, nadzwyczaj błogo i mile wpływa na oddychających. — Woda lwowska jest przeto najmilszą perfumą, najprzedniejszem kadzidłem i nadzwyczaj doniosłym środkiem higenicznym. — Dotychczas fabrykanci perfum zwracali i zwracają swoją uwagę tylko na jedną rzecz, to jest na zapach, nie troszcząc się wcale, jak tenże na zdrowie

wpływa, a wiadomo, że wszystkie kwiaty i rośliny a z nich otrzymane olejki eteryczne i następnie perfumy, mają swoje własności różne i różnie też oddziaływują na nerwy powonienia,które pod wpływem tych ciał kurczą się lub rozszerzają, wskutek czego bezpośrednio wpływają na mózg i odpowiednio wywołują wrażenia przyjemne, wstrętne, odurzające i przytępiające, a niekiedy sprawiają zawrót i ból głowy. W każdym razie zapachy, które wywołują lekkie, harmonijne i jednostajne kurczenie się nerwów powonienia, wywołują uczucie zadowolenia, wpływają podniecająco i orzeźwiająco na umysł. — Do takich właśnie zapachów należy zapach Wody lwowskiej, która wskutek tych własności zyskała powszechną wziętość i jest dziś najmodniejszą perfumą, wodą toaletową jakoteż wybornem kadzidłem.

Cena flakonu po 80 ct. i 1 złr. 50 ct.

Woda lewandowa podwójna — odznacza się nader przyjemnym i orzeźwiającym zapachem, używa się jako perfuma do chustek, do skrapiania sukień i pościeli, rozpylona w pokoju daje nadzwyczaj miłą i długotrwałą woń. — Woda lewandowa podwójna jest jedną z najstarszych wód pachnących i posiada liczne za-

stosowanie w damskiej toalecie. — Szklanka Wody lewandowej podwójnej wlana do kąpieli nadzwyczaj korzystnie wpływa na skórę i nerwy, ciało nabiera jędrności i świeżości, jak niemniej parę łyżeczek dodanych do wody zwykłej, przeznaczonej do mycia się, bardzo dodatnio wpływa na płeć.

Pół flakonu 50 ct. — cały flakon 90 ct.

Woda lewandowo-ambrowa — posiada bardzo przyjemny i mocny zapach, używa się do skrapiania sukień i chustek, jak niemniej jako bardzo przyjemne i wonne kadzidło — czy to użyte zapomocą rozpylacza, lub też polane na gorącą żelazną łopatkę; jednak najprzyjemniejszy zapach tej wody otrzymuje się przez powolne parowanie w westalce. — *Westalka* jest to przyrząd do kadzenia za pomocą rozżarzonego drucika platynowego a wydobywająca się woń jest z niczem nieporównaną.

Pół flakonu 70 ct. — cały 1 złr. 20 ct.

Woda marszałkowska, jest ostatnim wyrazem w perfumerji, gdyż wykwintny, delikatny, niezwykle miły i przyjemny zapach tej znakomitej wody przewyższa wszystko, co dotychczas na tem polu zostało wynalezionem. — Woda mar-

szałkowska używa się jako perfuma do chustek, do skrapiania sukień, pościeli i mebli. — Woda marszałkowska odświeża powietrze w pokojach bardzo przyjemnie, nadając mu niezwykle cennych własności uzdrawiających tak dalece, że chorzy oddychając takiem powietrzem uczuwają nadzwyczaj błogie zadowolenie.

Pół flakonu 50 ct. — cały 1 złr.

Woda krakowska — posiada silny aromatyczny zapach, używa się do chustek, skrapiania sukień i pościeli, jak niemniej do rozpruszania w salonach zapomocą rozpylacza. Dla amatorów mocnych zapachów, jest cennym nabytkiem.

Pół flakonu 50 ct. — cały 1 złr.

Woda ostrowska. — Bukiet wody ostrowskiej otrzymuje się przez destylację kwiatów południowych posiadających przyjemny i delikatny zapach. — Woda ostrowska używa się do chustek jak niemniej do nacierania ciała, skrapiania włosów i t. p.

Pół flakonu 40 ct. — cały 80 ct.

Woda toaletowa. — Do elegancji dzisiaj należy usunąć wszelki odór ciała i zastąpić go wonią kwiatów odznaczających się przyjemnym i po-

ciągającym zapachem. — Woda toaietowa czyni zadość wszelkim wymaganiom i jest powszechnie używaną do nacierania ciała. Skóra po natarciu uzyskuje jędrność, świeżość i delikatną nader przyjemną pociągającą woń. — Woda toaletowa należy do oznak wykwintnej toalety a osoby używające takowej, czynią zadość wymogom postępu i cywilizacji.

Cena flakonu 1 złr. a. w.

Woda warszawska — odznacza się nadzwyczaj przyjemnym i długotrwałym kwiatowym zapachem. — Najwrażliwsze nawet osoby zapach Wody warszawskiej lubią i wyszczególniają przed innymi zapachami. — Woda warszawska używa się przeważnie do chustek, do skrapiania sukień i pościeli, jakoteż do rozpylania w salonach. — Woda warszawska należy do rzędu perfum posiadających przyjemny, wykwintny i długotrwały zapach.

Pół flakonu 95 ct. — cały 1 złr. 80 ct.

Ocet toaletowy higieniczny składa się z części aromatyczno - balzamicznych dodających jędrności i świeżości. Posiada zapach delikatny i przyjemny. — Jeżeli używamy ten ocet do obmywania twarzy, rąk i t. d., to do szklanki

wody zwykłej dodaje się kilka kropel, wtedy odświeża on i łagodzi skórę, zwiększa białość, nadaje ścisłości i kolorytu, zapobiega tworzeniu się zmarszczek, zaciera te, które spowodowała słabość lub inne powody. Przyczynia się do usuwania czerwoności, pryszczy, plam wątrobianych i piegów, po ogoleniu łagodzi pieczenie lepiej jak każdy inny kosmetyk. — Kąpiel, do której wleje się pół flakonu octu higienicznego, krzepi i wzmacnia ciało, usuwa suchość i ostrość; przywraca giętkość i siłę zmęczonym członkom, niszczy odory potowe. Użyty do płukania ust (6—8 kropli dodanych do szklanki wody zwykłej) wzmacnia dziąsła, wybiela zęby, niszczy osad na nich i sprowadza oddech świeży i przyjemny. Jest nadzwyczaj użyteczny dla osób, którym oddech stracił świeżość, albo które po przebudzeniu się czują w ustach niesmak i gorączkę, niszczy również zapach tytoniu. — Te przymioty balzamiczne i ujędrniające czynią ocet ten nieocenionym środkiem do użytku toaletowego. Lekarze zalecają używanie octu toaletowego osobom odwiedzającym chorych, uczęszczającym do miejsc publicznych, cierpiącym na migrenę, duszność, ból głowy i serca. — Rozciera się na dłoniach lub oddycha z chusteczki i flakonika. Rozpylony

lub na gorące żelazo nalany, oczyszcza powietrze, wzmacnia i pobudza czynność organów oddechowych i nadaje jędrności całemu organizmowi człowieka.

Cena pół flakonu 50 ct. — cały 1 złr.

Kadzidła.

Kadzidła dzielą się: na kadzidła aromatyczne, desinfekcyjne i octowe, następnie na płynne i suche, pierwsze przeważnie używają się zapomocą rozpylacza i są najodpowiedniejsze do oczyszczenia, odwonienia a względnie odrażenia powietrza w pokojach, nie wydzielają dymu i nie zmieniają zapachu, rozpruszone w powietrzu na najdrobniejsze cząsteczki łatwiej takowe oczyszczają, a unoszące się bakterje prędzej zostają zniszczone czy to bezpośrednio przez cząstki danego kadzidła lub też pośrednio przez wytworzenie ozonu z tlenu powietrza, dlatego też do oczyszczenia powietrza należy dać pierwszeństwo kadzidłom płynnym. — Rozpylacze należy używać o silnym wytrysku, najlepiej o podwójnych balonikach dających prąd jednostajny, silny i na dalszą przestrzeń działający.

Kadzidła suche składają się przeważnie z pachnących kwiatów, żywic i balzamów, dopiero przez ogrzewanie wydzielają woń. — Od najdawniejszych czasów używają kadzideł, a wschód jest ich ojczy-

zną, tam bowiem rosną drzewa wydające pachnące żywice, które nietylko że wydzielają przyjemną woń, ale jak badania naukowe wykazały, zawierają ciała posiadające w wysokim stopniu własności desinfekcyjne, jak kwas benzeosowy, cynamonowy i t. p.

Kadzidło suche sypie się na rozżarzoną blachę lub rozżarzone węgle; na te ostatnie trzeba zwracać uwagę, aby były należycie przepalone, w przeciwnym bowiem razie wydzielają tlenek węglowy (t. j. czad), który sprowadza ból głowy i zamiast oczyścić powietrze, powiększaja trujące pierwiastki tegoż. — Powietrze jak wiadomo jest mięszaniną tlenu i azotu o stosunku 1 do 5; taki stosunek jest najodpowiedniejszy dla utrzymania życia człowieka, jednakże nie zawsze ten stosunek da się zachować, albowiem większa liczba osób znajdujących się w nieprzewietrzanem pomieszkaniu zużywa tlen a wydziela kwas węglowy jako produkt powstały wskutek oddychania powietrzem. Oprócz tego różne wyziewy tak natury gazowej jak i ustrojowej zanieczyszczają powietrze i czynią go niezdolnym do odżywiania naszego organizmu.

Kadzidła i wody aromatyczne mają ogromną doniosłość higieniczną, one to bowiem powodują głębsze oddychanie, a przeto mimowolne wciąganie większej objętości powietrza do płuc. Tylko bardzo naturalnie środki użyte do kadzenia muszą być umiejętnie ze-

stawione aby nie odurzały, nie sprawiały bolu głowy i nie drażniły płuc, to znaczy, aby nie zawierały takich pierwiastków — które rozpylone czy rozdymione w powietrzu szkodliwie na nasze zdrowie oddziaływują.

Oprócz powyższego podziału kadzideł na płynne i suche, dzielą się jeszcze na kadzidła aromatyczne obojętne, które tylko mają przyjemną woń i kadzidła desinfekcyjne, które nadto zawierają środki niszczące ustroje organiczne unoszące się w powietrzu.

Kadzidła mego wyrobu objęte grupą VIII. posiadają wszelkie warunki i mogą nosić nazwę *najlepszych kadzideł* i istotnie tak jest — albowiem rozpatrywane i badane przez rzeczoznawców, zostały tak na wystawach przemysłowych jak i lekarsko-higienicznych odszczególnione licznemi medalami zasługi.

Grupa VIII.

a) **Kadzidła płynne.**

Kadzidła antimiazmatyczne. — Główną przyczyną chorób epidemicznych, zaraźliwych są zarazki (miazmata) już to unoszące się w powietrzu, już to będące w płynach albo na ciałach stałych. — Zarazkami nazywamy ustroje zwierzęce lub roślinne, nadzwyczajnie małe, gołem okiem niewidzialne i tylko przy pomocy mikroskopu dające się z trudnością dostrzegać. Przedstawiają się one jako kuleczki, pręciki lub owalne pęcherzyki, zależy to od rodzaju i gatunku takiej istotki. Znane są one pod ogólną nazwą: bakterje. — Istotki te, pomimo że tak małe, są jednak bardzo straszne; one to bowiem sprowadzają gnicie i rozkład ciał organicznych, a jak najnowsze postępy Parazytologji i Epidemilogji wykazały, to im przedewszystkiem przypisują znaczną część chorób nagminnych. Te na pozór maleńkie istotki są nadzwyczaj wytrwałe na gorąco i zimno, mogą

one niejako w stanie odrętwienia przebywać całe lata, aby w danych sprzyjających okolicznościach dostawszy się do organizmu ludzkiego lub zwierzęcego odżyć, a rozmnażając się w nim ogromnie szybko, sprowadzają groźne zaburzenia, występując w postaci rozmaitych chorób, jak: cholery, tyfusu, czerwionki, dyfterji, płonicy, szkarlatyny, dżumy, ospy, kuru, influencji i t. p. — Choroby te, będące prawdziwą plagą ludzkości, sprowadzają straszne, przerażające i okropne spustoszenia. To też usiłowaniem lekarzy i przyrodników jest ciągłe badanie przyczyny powstawania, oraz wynajdywanie odpowiednich środków, celem zniszczenia lub przynajmniej zapobieżenia rozmnażaniu się tych strasznych istotek. Ztąd to powstał dość liczny zastęp środków desinfekcyjnych, jak: kwas karbolowy, salicylowy, chlor, bezwodnik siarkawy, nadmanganian potasowy, siarkan żelazawy i niektóre olejki eteryczne, mianowicie: sosnowy, goździkowy, tymolowy, cytrynowy i t. p. Jedne z tych środków niszczą zarodki, drugie zaś tylko pochłaniają szkodliwie działające gazy, inne znowu wstrzymują rozwój zarazek. Przeto kombinacje tych środków razem wziętych, dają lepsze rezultaty jak przy pojedynczem ich zastosowaniu. — *Kadzi-*

dło antimiazmatyczne, które jest właśnie wynikiem takiej kombinacji, radykalnie oczyszcza powietrze, niszczy wszelkie zarazki i przytem daje przyjemny aromatyczny zapach. Rozpryskiwane kilka razy dziennie w pokojach, mianowicie w sypialniach, wpływa bardzo korzystnie na zdrowie ludzkie.

Cena flakonu małego 25 ct., większego 50 ct.

Kadzidło salonowe. — Czyste zdrowe powietrze jest niezbędnym warunkiem do utrzymania zdrowia, a Kadzidło salonowe jest właśnie tym środkiem oczyszczającem i odświeżającym powietrze. — Kadzidło to użyte zapomocą rozpylacza daje przyjemny, delikatny, orzeźwiający i długotrwały zapach w salonie.

Pół flakonu 30 ct. — cały 60 ct.

Kadzidło sosnowe — z powodu swych higienicznych własności stało się jednym z najbardziej poszukiwanych środków do odświeżania i odwietrzania powietrza w pokojach. Kadzidło sosnowe powoduje głębsze oddychanie, a przez to mimowolne wciąganie większej objętości powietrza do płuc. — Powietrze jak wiadomo, składa się z dwóch pierwiastków azotu i tlenu, ten ostatni jest głównym współczynnikiem zdrowia ludzkiego, który pod wpływem kadzidła sosno-

wego częściowo przechodzi ze stanu biernego w stan czynny, t. j. ozon i wnikając do płuc, sprawia to, że krew szybciej utlenia się dokładniej i swobodniej wydziela się. — Kadzidło sosnowe mojego wyrobu jest powszechnie zalecane przez wszystkich pp. lekarzy; raz dlatego, że powoduje głębsze oddychanie, powtóre, że balzamiczny odór kadzidła wpływa uspokajająco na najbardziej rozdrażnione nerwy, i po trzecie, że tak ozonizowane powietrze zapomocą kadzidła sosnowego jest zdolniejszem do zniszczenia mikroskopijnych różnorodnych zarodków grzybków, unoszących się w powietrzu a powodujących rozmaite słabości. — Kadzidło sosnowe znalazło tak dalece rozgłos, że trzeci zjazd lekarzy i przyrodników polskich w Krakowie w roku 1881, w uznaniu i ocenieniu tych własności kadzidła sosnowego, przyznał medal zasługi. — Akt ten podpisali: prezes trzeciego zjazdu *Dr. Szokalski*, prezes towarzystwa lekarskiego krakowskiego *Dr. R. Jordan* i przewodniczący komisji wystawy lekarskiej *Dr. A. Baraniecki*. — Kadzidło sosnowe używa się zapomocą rozpylacza, trzy razy na dzień, wreszcie używać je można stosownie do potrzeby.

Cena flakonu 60 centów.

Kadzidło sosnowe z balzamem peruwiańskim. — Balzam peruwiański znany od bardzo dawna ze swojego miłego i przyjemnego zapachu był powszechnie używany jako środek gojący i miękczący, oraz z wielkiem powodzeniem dodawano go do pomad przeciw łupieży i wypadaniu włosów, natomiast rzadko go używano wewnętrznie. Dopiero doświadczenia doktorów Schnitzlera, Witha, Tronssean, Pidoux i innych przekonały, że ten niewinny balzam peruwiański w zastosowaniu z olejkami sosnowemi i jodłowemi daje nadspodziewane i zdumiewające rezultaty w chorobach organów oddechowych. Chorzy na płuca, tchawicę i krtań naraz znaleźli możność oddychania świeżem, i nadzwyczaj łagodnem miłem powietrzem — które już po kilkakrotnem odetchnięciu uspokaja kaszel a przy dalszem użyciu leczy rany w płucach i wrzody w drogach oddechowych. Cudowne to kadzidło rozpylone w powietrzu niszczy unoszące się miazmaty o wiele prędzej i radykalniej jak wszelkie dotychczas używane środki desinfekcyjne, nie drażniąc płuc ani też dróg oddechowych. Powietrzu nadaje w wysokim stopniu własności uzdrawiających i to tak dalece, że chorzy zagrożeni suchotami, przez oddychanie powietrzem, w którem kadzidło to

często było rozpylane, zostali zupełnie uzdrowieni. Chorzy na choroby zakaźne, w tem kadzidle znaleźli nadzwyczajną ulgę, gdyż własności uzdrawiające i niszczące bezpośrednio bakterje przyczyniają się do szybkiego wyzdrowienia. — Kilka kropel tego kadzidła rozpylonych w dużem salonie wystarcza, ażeby zupełnie powietrze odświeżyć i uczynić miłym i przyjemnym pobyt w mieszkaniu. — Te łagodzące, miękczące i desinfekcyjne własności balzamu peruwiańskiego z jednej strony a ozonizujące własności olejków, sosnowego i jodłowego z drugiej strony, wywierają wpływ na nasz organizm niezwyle dodatni i w skutkach swych z niczem dotychczas nieporównany. — Kadzidło sosnowe z balzamem peruwiańskiem stanowi epokę w zastosowaniu środków odrażających powietrze. — Kadzidło sosnowe z balzamem peruwiańskiem rozpyla się co 2 godziny po kilka kropel rozpylaczem. Rozpylacze należy wybierać takie, które dają prąd delikatny i na najdrobniejsze cząstki kadzidło rozpylające. — Zależy bowiem na tem, aby tak rozpylone kadzidło jak najdłużej unosiło się w powietrzu i swoje dobroczynne skutki tem pewniej wywierało, a to może nastąpić tylko wtenczas, jeżeli cząstki kadzidła będą jak najmniejsze; w prze-

ciwnym bowiem razie opadają na podłogę. Kto nie ma takiego rozpylacza, może wlać kilka kropli na gorącą wodę i tą parą oddychać. — Kadzidło sosnowe z balzamem peruwiańskim nadaje sie do każdego pokoju i salonu a najbardziej do pokoi sypialnych i dziecinnych. — Wszelkie choroby naskórne łatwiej i prędzej się leczą, jeżeli tem kadzidłem odświeżamy powietrze, mianowicie: choroby naskórne u dzieci, które z natury rzeczy zmuszone są przebywać w pokojach zamkniętych a często źle przewietrzanych, wtenczas kadzidło to oddaje niezrównane usługi. — Flakonik kadzidła sosnowego z balzamem peruwiańskim wystarcza na odświeżenie powietrza w czterech pokojach przez cały tydzień.

Cena flakoniku 50 centów.

Rozpylacz kieszonkowy specjalnie do rozpylania tego kadzidła zastosowany 35 ct., również lejek do nalewania kadzidła w rozpylacze 15 ct.

Kadzidło sułtańskie — polane na rozżarzoną blachę wytwarza nadzwyczaj przyjemną i miłą woń, powietrze doskonale oczyszcza (lecz zapomocą rozpylacza użytem być nie może).

Cena flakonu 25 centów.

Kadzidło warszawskie, nalane na rozżarzoną blachę, wydziela bardzo przyjemną miłą i delikatną woń. — Kadzidło warszawskie odznacza się łagodnym i delikatnym zapachem, jest więc bardzo lubiane przez osoby nieznoszące ostrych i silnych odorów, które często sprowadzają ból głowy.

Cena flakonu 50 centów.

Olejek lotny z igieł sosnowych — odświeża powietrze w pokojach i napełnia takowe balzamiczną uzdrawiającą wonią lasów szpilkowych. Używa się czysty, lub zmięszany z wodą kolońską albo z wodą zwykłą i rozpryskuje się po pokoju rozpylaczem.

Cena flakonu 30 centów.

Ocet aromatyczny, używa się do odświeżania i odwonienia powietrza w pomieszkaniach, daje bardzo przyjemny octowo-aromatyczny zapach. Można go rozpruszać rozpylaczem lub polewać na rozżarzoną blachę.

Cena flakonu 30 centów.

Ocet salonowy, jest bardzo przyjemnym, miłym i łagodnym środkiem do odświeżania powietrza. — Używa się zapomocą rozpylacza,

a polany na rozżażoną blachę daje przyjemne, wonne i zdrowe kadzidło.

Cena flakonu 50 centów.

Ocet desinfekcyjny, używa się do skrapiania pomieszkań, korytarzy, sukień, mebli i belizny, przeciw przyleganiu i rozszerzaniu się zarazków zdrowiu ludzkiemu szkodliwych. — Korzystnie jest rozpylać ocet desinfekcyjny podczas spoczynku zwłok, usuwa nieprzyjemną często odrażającą woń i czyni pobyt w pomieszkaniu, gdzie spoczywają drogie zwłoki znośniejszym.

Cena flakoników po 25 i 50 centów.

b) Kadzidła suche.

Kadzidło cerkiewne składa się z pachnących balzamicznych żywic, rosnących na wschodzie jest powszechnie używane w cerkwiach i kościołach grecko-wschodniego i grecko-rzymskiego obrządku, bardzo wydatne i przyjemnej naturalnej woni.

Pudełka po 50 ct., 1 i 2 złr.

Kadzidło indyjskie w tasiemkach, po zapaleniu i zdmuchnięciu ognia tasiemka żarzy się dalej i wydziela nader przyjemny, miły aroma-

tyczny zapach — po napełnieniu pokoi wonią tego kadzidła tasiemka gasi się palcami. — Użycie jest bardzo praktyczne i oszczędne a zapach łagodny i bardzo lubiany.

Metr tasiemki 50 centów.

Kadzidło kościelne składa się z gumo-żywic i balzamów najdroższych, wydzielających nader przyjemną i delikatną woń — jest powszechnie używane w świątyniach pańskich i przy uroczystych nabożeństwach. — Kadzidło kościelne wykonane podług przepisu rzymskiego, udzielonego mi przez jednego z książąt kościoła.

Pudełko 150 gr. 50 ct. — 250 gr. 1 złr.

Kadzidło królewskie — składa się z kwiatów, żywic i balzamów wydzielających nadzwyczaj przyjemną woń. — Sposób użycia: Posypuje się na gorącą blachę lub rozżarzone węgle.

Pakieciki po 4 i 8 ct., pudełka po 25 i 50 ct.

Papierki do kadzenia — przez ogrzanie wydzielają bardzo przyjemny zapach.

Paczka zawierająca tuzin 12 centów.

Trociczki czerwone — praktyczne w użyciu, przy paleniu wydzielają przyjemną woń.

Pakiety po 5 i 10 ct, pudełka po 25 i 50 ct.

Trociciczki czarne — również przy spaleniu wydzielają przyjemną woń.

Paczki po 2 i 4 ct., pudełka po 15 i 25 ct.

Trociczki desinfekcyjne — znakomicie i radykalnie oczyszczają powietrze w mieszkaniach i na korytarzach.

Pudełko 10 centów.

Grupa IX.

Środki do wytępienia grzyba domowego i wszelkiego rodzaju owadów,

mianowicie:

mole, szwaby, karakony, stonogi, pluskwy, pchły, muchy i t. p.

Grzyb domowy, stroczek rosisty, *Merulius lacrymans, Trähnen-Schwamm, tropfender Aders-Schwamm, Haus- oder Mauer-Schwamm,* rośnie na gnijących zwałach i wszelkich budowlach drewnianych, na starych drzewach, meblach, a także i na murach. Forma pojawiania się tego grzyba jest nadzwyczaj różnorodną. Zarodek dostaje się najczęściej z drzewa ściętego przez dłuższy czas leżącego lub z próchna innych zakażonych budynków. Jedno małe ziarenko, niewidzialne okiem wolnem, wystarcza aż nadto, aby cały szereg budynków zakazić i właścicieli na szkody tysiącami pokryć się nie dające, narazić. — Zarodek taki dostawszy się w odpowiedne miejsce, w największej skrytości i spokoju zapuszcza

swe straszne korzenie. Najprzód rozwija się z nadzwyczaj delikatnych, wałeczkowatych niteczek złożona tkanina, *Mycelium*, *pleszką* zwana, która u grzybów miejsce łodygi i liścia zastępuje. Po pewnym krótkim przeciągu czasu, rozrasta się taka pleszka nadzwyczaj szybko i czepia się najbliższego przedmiotu, przyczem nie nabiera żadnego określonego kształtu, jak to u innych roślin odpowiednio (w tem pojęciu fizycznie) rozwiniętych widzimy, lecz nadaje sobie kształt i postać dowolną, według miejsca, na którem się znajduje, przeistaczając się w ciągu tego w płatki do przędzy pajęczej podobne. Płatki takie wnikają w najmniejsze szczeliny, przenikają drzewo aż do rdzenia, rozdzielają go na najdrobniejsze cząsteczki, pozbawiają drzewo jego części składowych i właściwej spójni i w stosunkowo bardzo krótkim czasie przemieniają w lekką rozpadającą się masę. — W wielu razach tworzą się wązkie, tasiemkowate strzępy lub cienkie pręgi które przez najdrobniejsze szczeliny nawet z głębokich piwnic, bardzo szybko na najwyższe piętra wyrastają. Zewnętrzne okoliczności wywierają bardzo ważny wpływ na rozwój tego szkodnika. — Najniebezpieczniejsze są wszelkie miejsca ciemne, gdyż tam go trudno dopatrzeć, ztąd właśnie w tych miejscach najłatwiej powstaje, tworząc najpierw okrągławe, brodawkowate, wilgotne, żółtawo zabarwione

zarodki zawierające w środku punkta. Stopniowo takie punkta powiększają się, rozrastają, w końcu w jednę masę okrągławą zlewają, z której następnie bardzo znaczna ilość zarodników wydziela się. -- Grzyb w pełnym rozwoju będący, przedstawia się nam jako masa rozpłaszczona, niekiedy na metr rozległa. Jest on gąbczasto mięsisty, żółto lub rudo cisawy, spodem aksamitno włóknisty, biały. Ma fałdy szerokie, nierówne, siatkowate, różnorodnie podziurawione, pokryte rudo cisawymi zarodnikami, które są nadzwyczaj małe, zaledwo $^{1}/_{300}$ linii średnicy mające. Zarodniki te przy dojrzewaniu z wielką siłą bardzo daleko odpadają a roznoszone łatwo przez powietrze, tem właśnie stają się najniebezpieczniejszymi. — Miejsca, z których zarodniki powstają, nazywają *plechą*, która po nakrojeniu wydaje ciecz wodnistą, na powietrzu mleczniejącą. Smak grzyba domowego, równie jak i woń jego, są odurzające i nudne. Jak wyziewy grzyba tego są przyczyną chorób domowych uporczywych, mianowicie: sprowadzają przypadłości nerwowe, ból i zawrót głowy, obrzękłości błony szluzowej w tchawicy, dławiec, astmy i t. d., tak również i zarodniki jego są dla zdrowia i życia ludzkiego zabójcze, bo przy oddychaniu do wnętrza organizmu wciągnięte, ulegają rozkładowi, który również choroby a często przedwczesny koniec życia człowieka powoduje. — Oprócz

zwyż opisanego grzyba domowego, jest jeszcze drugi gatunek a raczej odmiana tego pierwszego, jedynie z powodu zewnętrznych oznak utworzona, za czem pochodzi i nazwa odmienna. Jest to tak zwany *stroczek niszczyciel*, *Merulius vastor vel aureens*. Szeroko przyrosły, błoniasto rozpostarty, żywo żółty, na brzegach cienki, kosmaty, z fałdami dziurkowatymi i kręto kędzierzawymi. — Jak pierwszy, tak i ten drugi jest równie straszny i niszczący wszelkie drzewa, budynki i mury. — Rzecz naturalna, że takiego wroga naszego zdrowia i mienia starano się oddawna pokonać i przeciw niemu jakiś pewny, zaradczy środek wynaleść. — W jaki więc sposób chciano to uskutecznić, zobaczymy. — Otóż wierzono — że grzyb w wyprażonym piasku, koksie i innych, od organicznych części wolnych materjałach, nie tworzy się. Lecz twierdzenie to okazało się mylnem, gdyż przekonano się, że on i tu z równą łatwością jak w miejscach wilgotnych wyrasta. Postać jego tylko jest wtedy cokolwiek odmienną, ale w naturze swej najzupełniej się nie różni od grzyba domowego i wilgoć nie jest bynajmniej warunkiem *sine qua non* do życia tej szkaradnej rośliny potrzebnym. — Następnie w wielu miejscowościach zaprowadzano kosztowne urządzenia przewiewowe pokład drzewny układano na wolnej przestrzeni i powlekano cały smołą. — Wszystkie te zabiegi

nie wydawały pożądanych skutków, jedynie wyrobiły to smutne przekonanie, że grzyb domowy, czy to w budynkach suchych, czy wilgotnych, czy na przewiew powietrza, czy na działanie słońca wystawionych — jeżeli raz się gdzie dostał, z nadzwyczajną szybkością się rozrasta i coraz dalej udziela. Używano także różnych kwasów, w różnych stosunkach rozcieńczenia, w połączeniu bądź z chlorkiem rtęciowym, siarkanami miedzi lub żelaza, to znów z smołą, kwasem karbolowym i t. p. — Mięszaniny te utrudniały tylko rozwój grzyba, nie zniszczyły go jednak w zarodzie i nie ochroniły przed dalszem szerzeniem się tegoż, co zaś gorsza, używa nie nieumiejętne i zastosowywanie niewprawną ręką takich rzeczy, okazywało się bardzo często dla zdrowia ludzkiego szkodliwem i niebezpiecznem. — Niejednokrotnie miałem sposobność sprawdzić te smutne okoliczności, i to właśnie zachęciło mnie do dłuższej pracy nad istotą i własnościami grzyba domowego, następnie nad wynalezie niem radykalnego sposobu wyniszczenia go i ochrony przed nim. — Otóż wynikiem mojej pracy jest właśnie:

Alichenia. — Środek ten nietylko rozwiniętego już grzyba zabija i niszczy bez wątpienia, lecz najdrobniejsze jego zarodki zatruwa i raz na zawsze drzewo i mury w budynkach od dalszego pojawiania się grzyba ochrania. — Nie zawie-

rając zaś w składnikach swych żadnych jadowitych pierwiastków, jest dla ludzi najzupełniej nieszkodliwym, o tyle nawet korzystnym, że powietrze wyziewami grzyba w mieszkaniach zatrute i niezliczoną ilość mikroskopijnych zarodników w sobie unoszące, najzupełniej oczyszcza i odświeża, niszcząc równocześnie owe wspomniane zarodki. — Sprawdzono także, że Alichenią napuszczone sztuki drzewa okazały się niezapalne i o wiele trwalsze od tych, z któremi próby tej nie zrobiono. — Sposób użycia Alichenii. Przed użyciem ogrzewa się płyn do zawrzenia t. j. 80° R. w naczyniu żelaznem, lu glinianem, takąż samą, pokrywą nakrytem. Następnie za pomocą pędzla zapuszcza się Alichenią drzewo, belki, deski, dyle, cegły, słowem wszystek materjał budowlany. — Jeżeli grzyb znajduje się w podłodze, w oprawie okien lub drzwi, natenczas należy drzewo to rozebrać i po dokładnem oczyszczeniu dobrze gorącą Alichenią napuścić, podsypkę zaś pod podłogę, złożoną z piasku, żwiru, koksu i t. p. dostatecznie płynem tym skropić. — Jedynie tylko po tak dokładnem zastosowaniu można być pewnym, że Alichenia wniknąwszy we wszystkie pory drzewa, wszelkie kiśnienie niemożliwem uczyni. — Mury należy przed użyciem Aliche-

nii z tynku oskrobać, spojenia pojedynczych cegieł lub kamieni, dobrze przynajmniej na 1·5 centimetra wyskrobać i po dokładnem oczyszczeniu z najmniejszych włókienek grzybowych, wrzącym płynem po kilka razy zapuscić. W otwory i szpary, w które pędzel wprowadzić się nie da, najodpowiedniej z drewnianej strzykawki zapuszczać. — Jeżeli w jakiem zabudowaniu grzyb dopiero zaczyna się pojawiać, w takim razie najlepiej i najbezpieczniej a nawet koniecznem jest zaraz opatrzenie i zapuszczenie całego budynku przedsięwziąć, gdyż bardzo często najdrobniejsze, wolnem okiem niedostrzegalne zarodniki już się na dalsze miejsca przeniosły, zkąd później z całą swoją szkaradą i mocą rozwijać się mogą. — Przy wstawianiu podłóg w pokojach dotkniętych poprzednio grzybem, trzeba mury w około podłogi najmniej na $^1/_2$ metra nad podłogą i tyleż samo pod podłogą z tynku oskrabać i dobrze wrzącą Alichenią zapuścić. — Praktyczne obliczenia wykazały, że do zapuszczenia miejsca 20 kwadratowych metrów przestrzeni, licząc już w to nakropienie podsypki, potrzeba około 50 kilogramów Aichneii, przy nowo stawiających się budowlach zaledwo tylko trzecią część tej ilości. — W ten sposób, sądzę, każdy przy-

zna, że koszta i wydatki zabezpieczenia się przed tak strasznym szkodnikiem, jakim jest grzyb domowy — w wszelkich a niewątpliwych korzyściach wydadzą się bardzo małe, prawie żadne. — Alichenia na wystawach krajowych i zagranicznych została odszczególnioną licznymi medalami zasługi.

Jeden kilogram Alichenii kosztuje 40 ct.

Naczynia liczy się osobno jak najtaniej, mianowicie: za kamionkę na 25 litrów 1 złr. — beczka na 50 litrów złr. 2·50 — na 100 litrów złr. 3·50 wraz z opakowaniem.

Fenilin — jest najlepszym i najskuteczniejszym środkiem do wyniszczenia moli z zarodkami. — Futra, suknie, meble i t. p. rzeczy, po poprzedniem dokładnem wytrzepaniu i oczyszczeniu, nakrapiane *Fenilinem* raz na miesiąc, za pomocą rozpylacza, są raz na zawsze ochronione od moli. — Jeden flakon Fenilinu wystarcza do przechowania futra na całe lato.

Cena flakonu 60 centów.

Ziółka antimolowe. — Futra, suknie, dywany i t. p. rzeczy, które mają być przechowywane w skrzyniach czas dłuższy, najlepiej po nakropieniu Fenilinem, przesypać jeszcze każdą sztukę oddzielnie *Ziółkami antimolowemi.* — Skrzynie nie wyklejać tylko wysłać papierem

i przed ułożeniem i po ułożeniu rzeczy posypać ziółkami i papierem przykryć. — Pudełko ziółek wystarcza do przechowania futra na całe lato.

Pudełko 30 centów.

Papierki antimolowe. — Papierki te ochraniają od moli futra, suknie, firanki, portiery i meble. Do przedmiotów wiszących lub leżących, papierki antimolowe należy przypinać szpilkami w odstępach półmetrowych, wpierw jednak każdą sztukę trzeba należycie wytrzepać, wyczyścić od kurzu i pyłu, następnie w dniu ciepłym i suchym przewietrzyć na dworze w cieniu — gdyż tylko przy dokładnem zastosowaniu się do tego skutek jest pewny. Futra oprócz trzepania, trzeba jeszcze wyczesywać grzebieniem rzadkim, a gdyby okazały się zawijki molowe, to po rozczesaniu miejsca te Fenilinem zalać.

Sztuka 3 ct. -- paczka (12 sztuk) 30 ct.

Grylon — wytruwa szwaby, karakony, stonogi, świerszcze, szczypawki, karaluki, nieszkodząc wcale innym zwierzętom. — Grylon posypuje się rozpylaczem po podłodze, w szpary i za listwy, gdzie jest główne siedlisko owadów. —. Przy kilkakrotnem zastosowaniu tego środka otrzymamy niezawodny skutek.

Cena flakonu 30 centów.

Mikoton — niezawodny środek do wytępienia pluskw, tak z mebli jak i z murów. — Miejsce zanieczyszczone pluskwami, smarować penzelkiem umaczanym w Mikotonie, zaś w szpary i głębsze otwory w murze, najlepiej wstrzykiwać sprycką lub rozpylaczem, a gdzie raz Mikoton dojdzie, tam nigdy pluskwy nie powstaną.

Cena flakonu 50 centów.

Papier na muchy — wypróbowanej dobroci — położyć na talerzyku i zwilżyć wodą. — Jeden taki kawałek wystarcza na cały tydzień.

Sztuka po 3 centy.

Proszek perski, do wygubienia wszelkich owadów i pcheł. — Proszek ten zaprusza się rozpylaczem wszędzie, gdzie tylko owady znajdują się, mianowicie: w szpary łóżek, w ramy obrazów, w oprawy okien lub drzwi, po podłodze i na pościel pod prześcieradło.

Paczka po 5 i 10 ct., flaszeczka po 20 i 30 ct.

Kamfora, paczula, naftalina, olejek kajeputowy, piżmo, terpentyna.

Sprzedaje się na wagę.

Rozpylacze blaszanc i gutaperchowe.

Cena od 30 ct. do 1 złr. a. w.

Penzelki. — *Cena od 10 do 50 centów.*

Ogólne postępowanie przy wywabianiu plam.

Różnorodność plam i różnorodność materji podlegających splamieuiu, wywołują potrzebę różnorodnych środków do ich wywabiania i oczyszczenia. — Przystępując przeto do oczyszczenia danej materji, trzeba najpierw rozpoznać rodzaj plamy, a dopiero wtenczas zastosować jeden z niżej podanych środków do ich usunięcia. Zanim jednak rozpoczniemy wywabiać daną plamę, trzeba wpierw zawsze przekonać się o działaniu środka na małej próbce materji splamionej, ażali czasem środek ten, który zamierzamy użyć nie zmienia barwy materji, lub też nie rozpuszcza apretury? — Po dokonaniu takiej przedwstępnej próby, podłożyć pod plamę w kilkoro złożoną bibułę białą lub płótno, nalać na bawełnę wybrany środek i jak najdelikatniej, mianowicie przy jedwabnych i kolorowych materjach zwierzchu pocierać lub tylko naciskać aż do zupełnego usunięcia plamy. Czasami potrzeba kilka razy powtarzać a niekiedy i kilkoma naraz środkami działać, wszystko to zależy od rodzaju plamy i od gatunku materji.

Wreszcie po rozpuszczeniu lub odbarwieniu plamy trzeba jeszcze starać się usunąć rozpuszczony plamnik i środek użyty do jego rozpuszczenia tak, aby ani jeden ani drugi w materji nie pozostał. Jeżeli bowiem nie usuniemy dokładnie płynu w którym rozpuściliśmy plamę, to po niedługim czasie rozpuszczalnik ulotni się a plama zajmie jeszcze większą powierzchnię. — Czyszczenie tych plam uskutecznia się drogą mechaniczną lub chemiczną. Pierwsze polega na oczyszczeniu z prochu, wypraniu, rozpuszczeniu i wyciągnięciu środkami obojętnemi, t. j. takiemi, które nie zmieniają treści plamnika ani też nie wpływają na barwę materji. — Drugi sposób, to jest chemiczny polega na rozpuszczeniu lub odbarwieniu plamy — ta metoda jest o wiele trudniejsza i przez nieodpowiednie użycie środka wywabiającego można zniszczyć kolor a niekiedy i samą materję, w każdym razie, przy cierpliwem i ostrożnem postępowaniu prawie każda plama da się wywabić.

Środki te są objęte grupą X. — są one zupełnie pewne i wypróbowane przy wywabianiu plam w mojej pracowni.

Grupa X.

Środki do wywabiania różnych plam.

Acetina, usuwa plamy powstałe z ługu, wapna, sody, amoniaku i moczu, jeżeli kolor materji nie uległ jeszcze zniszczeniu. — Sposób użycia powyżej opisany.

Cena flakonu 25 centów.

Amandina — usuwa plamy powstałe z lodów białka, cukru, konfitur, syropów, wina białego i szampanu. — Sposób użycia: Materję poplamioną położyć na miękim i czystym w kilkoro złożonym ręczniku lub na prześcieradle, następnie czystą gąbeczką umoczoną w Amandinie zmywać plamy ostrożnie i delikatnie tak długo dopóki zupełnie nie znikną.

Cena flakonu 25 centów.

Apseina, wyciąga plamy tłuste, powstałe z oliwy, masła, śmietany, oleju do maszyn i t. p. z materji jasnokolorowych jedwabnych i weł-

nianych. — Sposób użycia: Wykroić w papierze otwór podług wielkości plamy, papier przyfastrygować do materji tak, aby tylko plama była widoczną, następnie nasypać na plamę warstwę Apseiny grubości 2 do 4 milimetrów. Po sześciu godzinach Apseinę strzepać i szczoteczką lekko oczyścić. Jeżeliby jednak proszek ten jeszcze się trzymał materji, to znaczy, że wyciąganie plamy nie jest ukończone, w takim razie trzeba nową warstwę Apseiny nasypać, bo czem grubsza materja i większa plama, tem dłużej należy Apseinę na plamie trzymać i od czasu do czasu odnawiać.

Cena flakonu 25 centów.

Benzolina — wywabia plamy powstałe z tłuszczów, smoły, potu, farb olejnych i anilinowych. — Sposób użycia: Materję splamioną położyć na białej bibule w kilkoro złożonej, nalać benzoliny na bawełnę i tak długo plamę wycierać lub napawać aż zupełnie ustąpi. — Rękawiczki czyszczą się w ten sposób, że nalewa się benzoliny na czystą miseczkę, rękawiczki maczają się i wyżymają kilkakrotnie w coraz świeżej ilości benzoliny tak długo, dopóki benzolina nie będzie zupełnie czystą. — Papiery otłuszczone maczają się kilkakrotnie w benzo-

linie. Powstałe obwódki rozpuszczonego tłuszczu tak na materji jak i na papierze, rozcierają się bawełną umaczaną w benzolinie. Przy zastosowaniu benzoliny trzeba zachować ostrożność z ogniem, świecy nie można blizko trzymać, ani też zapalać zapałki, ponieważ benzolina łatwo się zapala.

Cena flakonu po 20 i 30 centów.

Brazylina — jest to środek bardzo praktyczny i mający obszerne w domowem gospodarstwie zastosowanie. Materje czarne, bronzowe i granatowe najmocniej poplamione i wypłowiałe, odzyskują pierwotny kolor, a po należytem zastosowaniu Brazyliny można mieć suknie zupełnie odświeżone i jak nowe wyglądające. — Sposób użycia: Ilość zawarta w jednym pakieciku gotuje się przez kwandrans w dwóch litrach wody destylowanej lub deszczowej, po odcedzeniu pierze się w ciepłym odwarze dane przedmioty przez pół godziny, poczem należy w zimnej wodzie wypłukać i na w pół przeschniętą materję maglować lub prasować aż do zupełnej suchości. — Kołnierze od surdutów, kapelusze i t. p. rzeczy, które nie dadzą się prać, trzeba umaczaną szczoteczkę w odwarze Brazyliny nacierać i zmywać tak długo, dopóki

plamy nie ustąpią. — Jeden pakiecik Brazyliny wystarcza na oczyszczenie jednego kwadratowego metra materji.

Cena pakieciku 8 centów.

Etilina — wywabia plamy powstałe z farb od podłogi, potu, brudu, wosku, stearyny i farb anilinowych. — Sposób użycia: Zmaczać gąbkę lub bawełnę w Etilinie i wycierać plamy tak długo aż ustąpią. — Również Etiliny używa się do prania jedwabnych szalików, chustek i koronek najdroższych w następujący sposób: Na czystą miseczkę nalać Etiliny, zamaczać dobrze przedmiot przeznaczony do czyszczenia na kilka minut, potem wyjąć, wycisnąć i w nowej ilości Etiliny wypłukać a po wyschnięciu wyprasować przez czystą białą bibułę.

Cena flakonu 25 centów.

Jawelina — wywabia plamy powstałe na białej bieliznie z wina czerwonego i wszelkich barwików roślinnych i owocowych. — Sposób użycia: Nalać na miseczkę lub talerz porcelanowy Jaweliny i miejsce splamione namoczyć na 5 minut — następnie wypłukać dobrze w zimnej wodzie. — Jawelina może być tylko używana do wywabiania plam z białej bielizny.

Cena flakonu 20 centów.

Janina, usuwa plamy czarne z palców i twarzy powstałe przypadkowo przy farbowaniu włosów. Sposób użycia: Zmaczać płatek w Janinie i nacierać lekko miejsce splamione, tak długo, aż plama zupełnie zniknie, poczem obmyć wodą i Goldkremem nasmarować.

Cena flakonu 30 centów.

Korzeń mydlany — służy do prania materji jedwabnych otłuszczonych i zbrudzonych.

Pakiecik 4 centy.

Kwasek w laseczkach, używa się do czyszczenia palców z atramentu.

Laseczka 5 centów.

Metal cynowy, do wywabiania rdzy z oksaliną.

Kawałek 5 centów.

Mydło żółciowe, używa się do wywabiania plam zastarzałych tłustych, moczowych i w ogóle niewiadomego pochodzenia, z materji sukiennych lub wełnianych. — Sposób użycia: Po oczyszczeniu z kurzu, plamy zmoczyć letnią wodą i mydłem żółciowem dobrze namydlić a następnie wodą letnią zmyć i wyprasować.

Kawałek 25 centów.

Odalina — usuwa plamy powstałe z kurzu, rosołu, potu, kwasu, tytoniu, mleka, piwa, kawy, czekolady, plesni i ulicznych nieczystości. — Sposób użycia: Flakon zakłócić, nalać na bawełnę lub kawałek sukna i wycierać miejsce splamione tak długo aż plama zniknie; przy zastarzałych plamach czynność tę trzeba kilka razy powtórzyć.

Cena flakonu 35 centów.

Oksalina, niszczy plamy powstałe na bieliźnie z atramentu, krwi i rdzy. — Sposób uzycia: Zmoczyć plamę Oksalina i zostawić na kilka minut a następnie wypłukać w zimnej wodzie deszczowej lub destylowanej. Jeżeliby od jednego razu plama całkowicie usunętą nie została, to działanie oksalina trzeba powtórzyć. Przy wywabianiu plam atramentowych, trzeba niekiedy posługiwać się i *Jaweliną*. — Przy wywabianiu plam zadawnionych, pochodzących z krwi i rdzy, po namoczeniu Oksalina nacierać plamy *Metalem cynowym*, poczem dokładnie wypłukać w wodzie deszczowej lub destylowanej. — Plamy atramentowe na papierze, są najtrudniejsze do wywabiania, wymagają bowiem wprawy i cierpliwości a następnie dokładnego usunięcia rozpuszczalnika, w przeci-

wnym bowiem razie papier może bardzo łatwo ulegnąć zniszczeniu.

Cena flakonu 25 centów.

Quilaja — używa się do prania wełnianych i jedwabnych materji białych i kolorowych. — Sposób użycia: Gotować przez kwandrans w 2 litrach wody deszczowej lub destylowanej, następnie przecedzić i w ciepłym odwarze prać, nacierając plamy *Mydłem żółciowem*, poczem wypłukać w zimnej wodzie. — Ilość zawarta w pakieciku wystarcza na jedną suknię.

Pakiecik 6 centów.

Sól szczawikowa — do wywabiania plam rdzawych i atramentowych.

Pakiecik 2 centy.

Wyskok terpentynowy, usuwa plamy powstałe z żywicy, smoły, pokostu, mazi i lakieru. — Sposób użycia: Jeżeli plamy są świeże, to należy przedmiot splamiony wycierać gąbką, suknem, albo bawełną zmoczoną w Wyskoku terpentynowym. — Jeżeli zaś plamy są zadawnione, to flaszeczkę z Wyskokiem terpentynowym trzeba ogrzać w gorącej wodzie i Wyskokiem gorącym plamy zmywać lub nacierać. — Takie

same plamy na podłodze lub szybach można usunąć ługiem żrącym.

Cena flaszeczki 35 centów.

Ziemianek, oczyszcza z brudu, białe wełniane i jedwabne kaftaniki, dziecinne paletociki i czapeczki, okrycia, suknie, szale kaszmirowe i t. p. Sposób użycia: Przedmiot mający się oczyścić, trzeba najpierw dobrze wytrzepać, potem położyć na stole lub na desce do prasowania, nasypać Ziemianku i wycierać bawełną, posypując coraz świeżą ilość ziemianku. Po dokładnym wyczyszczeniu suknię wytrzepać i szczotką dobrze oczyścić. — Jedno pudełko wystarcza na oczyszczenie małego dziecinnego paletocika.

Pudełko 25 centów.

Grupa XI.

Artykuły do prania i prasowania bielizny.

Mydło gospodarskie do prania bielizny, suche, bezwonne i dobrze oczyszczające bieliznę.

Cena 1 kilograma 40 centów.

Soda do robienia ługu.

Paczki po 3, 6 i 12 centów.

Krochmal przenny najprzedniejszy.

Paczka po 10, 20 i 40 centów.

Krochmal brylantowy, nadaje bieliźnie przyjemną elastyczną sztywność, piękny połysk i prześliczną białość. — Używa się w sposób następujący: Pakiet cały zawiera cztery mniejsze pakieciki tego niezrównanego krochmalu brylantowego. Jeden mały pakiecik wystarcza zupełnie, ażeby 3 koszule, 3 pary mankietów i 6 kołnierzyków nakrochmalić. Na jeden pakiecik krochmalu należy nalać jedną szklankę do-

brze ogrzanej wody, rozmięszać w misce, aby gródek żadnych nie było i pozostawić przynajmniej dwie godziny, aby się krochmal należycie rozpuścił. Poczem bierze się przeznaczoną bieliznę, macza się, wykręca i zawija w czysty, grubszy płatek. — Przed prasowaniem należy bieliznę wyrównać, wygładzić trochę wilgotnym płateczkiem i mocno najpierw z lewej, potem z prawej strony gorącem żelazkiem przesuwać, i to kilka sztuk bielizny, ale uważać, żeby jeszcze wilgotną na bok odkładać. Jeżeli już żelazko przestygło, brać najpierw przeciągniętą sztukę, raz przetrzeć mokrym płateczkiem i prasować, gdy przeschnie pod żelazkiem, potrzeba powtórnie zwilżyć i wtedy wykańcza się, wyciskając rąbki. — W ten sposób prasowana bielizna będzie piękna, połyskująca, sztywna i biała. — Ilość zawarta w jednym pakiecie wystarcza na 12 koszul, 12 par mankietów i na 12 kołnierzyków.

Pakiet zawierający 4 mniejsze 12 ct.

Farbka gałkowa wyśmienita do bielizny.

Pakiecik po 2 i 4 centy.

Farbka w tabliczkach i proszku, do bielizny.

Paczka po 5 i 10 centów.

Guma arabska, proszkowana najprzedniejsza — dodaje się do krochmalu dla nadania sztywności manszetom, kołnierzykom i t. p.

Pakieciki po 5 i 10 centów.

Boraks w proszku do prasowania bielizny.

Pakieciki po 5 i 10 centów.

Stearyna, wosk biały i spermacet — dodają również do krochmalu dla nadania bieliznie połysku i białości.

Pakieciki po 5 centów.

Grupa XII.

Barwiki teatralne (schminki).

Używają się dla charakterystyki scenicznej, tak na scenach większych jak i na zabawach prywatnych.

Każdy kolor oznaczony jest numerem, mianowicie:

Nr. 1. biały, — Nr. 2. blady,
„ 3. jasno-różowy,
„ 4. cielisto-różowy,
„ 5. cielisto-ciemno-różowy,
„ 6. ciemno-cielisty,
„ 7. opalony,
„ 8. cielisto-żółtawy (stary),
„ 9. żółty (zgrzybiały),
„ 10. rdzawy dla nadania zmarszczek,
„ 11. balwierski do oznaczenia brody ogolonej,
„ 12. maurytański,
„ 13. czarny do brwi i t. p.,
„ 14. karmin — róż do nadania rumieńców twarzy, ustom i uszom,
„ 15. czerwono-pomarańczowy.

W cenie po 25 centów.

Bielidło teatralne na ręce, twarz i szyję — białe, różowe i żółtawe.

Cena flakonu 50 centów.

Mastyks w płynie, do naklejania wąsów i brody.

Flakonik 25 centów.

Pudr teatralny — biały, różowy i kremowy.

Pudełko po 30 centów.

Róż teatralny na porcelanie.

Cena 50 centów.

Ołówki teatralne do robienia kresek — czarne, niebieskie i czerwone.

Sztuka po 30 centów.

Wosk teatralny, do urabiania nosów i brodawek.

Laseczka 25 centów.

Wosk lepki do przytrzymania peruki.

Laseczka 30 centów.

Grupa XIII.

Atramenty do pisania i kopjowania.

Atrament kampeszowy, czarny raz na zawsze, nie pleśnieje, nie gęstnieje, piór nie psuje, z pióra dobrze spływa, nie zalewa i jest zupełnie nieszkodliwy.

Flaszeczki po 10, 15, 20, 30 i 50 centów.

Atrament alizarynowy czarny, bardzo dobry.

Flaszeczki po 15, 20, 30, 50 i 70 ct.

Atrament do kopiowania — bardo dobry.

Flaszeczki po 15, 35 i 70 ct.

Atrament: fijołkowy, niebieski i zielony.

Flaszeczki po 10 centów.

Atrament karminowy i metalowo-czerwony.

Flaszeczki po 15 centów.

Atrament do znaczenia bielizny. — Atrament ten używa się bez gumy, daje znaki czarne trwałe i niewywabiające się. — Sposób użycia jest następujący: rzeczy przeznaczone do na-

znaczenia, należy dobrze za pomocą kosteczki wygładzić, jeżeli zaś są gumowane albo krochmalone, to takowe należy zmyć i po zupełnym wyschnięciu i wygładzeniu pisać *piórem gęsim*. Bieliznę poznaczoną należy położyć na miejscu zwykłem na 12 godzin, t. j. powinna tak długo leżeć, dopóki ciemno - zielone pismo nie zamieni się w zupełnie czarne, następnie można wyprać w słabym ługu lub z mydłem, co przyczynia się jeszcze bardziej do utrwalenia znaków. Bieliznę zaraz po naznaczeniu nie można ani prasować, ani ogrzewać, ani na działanie słońca wystawiać, ponieważ to wywołuje gwałtowne łączenie się atramentu z włóknem, wskutek czego takowe się niszczą.

Flaszeczka 30 centów.

Atrament sympatyczny (sekretny), składa się z dwóch numerów. — Płyn nr. 1. służy do pisania, lecz tylko *piórem gęsim* pisać należy. — Płyn nr. 2. żółty, wywołuje litery pisane płynem nr. 1, przez posmarowanie pęzelkiem.

Cena 50 centów.

Farby do stampilji: niebieska, zielona, czerwona, fijołkowa i czarna.

Flaszeczki po 15 centów.

Grupa XIV.

Różności.

Balzam indyjski, do wygubienia zastarzałych nagniotków. — Sposób użycia: Wierzchołki nagniotków smarują się rano i wieczór przez 3 do 4 dni, poczem delikatnie oddziela się nagniotek od ciała. Po zupełnem oddzieleniu nagniotka od ciała trzeba jeszcze przez kilka dni smarować *Balzamem indyjskim* te miejsca, gdzie nagniotki były, aż do wyniszczenia korzeni. — Ażeby więcej nie wyrastał nagniotek, trzeba koniecznie usunąć przyczynę wywołującą rośnięcie nagniotka, a przyczyną tą w pierwszym rzędzie są: ciasne lub niedokładnie zrobione obuwie, albo choroby naskórne; w pierwszym wypadku konieczną jest zmiana obuwia a w miejscu, gdzie były nagniotki położyć należy płatek bawełny namoczony w glicerynie; w drugim zaś wypadku trzeba często myć nogi mydłem karbolowem. — Flaszeczkę po każdem

użyciu trzeba dobrze zatkać i w zimnem miejscu przechować.

Flakonik z pęzelkiem 40 centów.

Bawełna chemiczna — czysta do twarzy.

Pakiecik 5 centów.

Baloniki do rozpylaczy.

Sztuka od 20 ct. do 1 złr. a. w.

Cezarin — jest to niezawodny i zupełnie nieszkodliwy środek na wyniszczenie nagniotków. Środek ten przy nader prostem użyciu, usuwa nagniotki raz na zawsze, skóry nie obraża, nie sprawia żadnej dolęgliwości, przeciwnie, ból i pieczenie jakie sprawiają nagniotki, zupełnie ustają. — Sposób użycia jest następujący: Nasmarować na delikatnem płótnie albo skórce dość grubo tyle Cezarynu ile potrzeba, aby zupełnie przykryć nagniotek i tak trzymać przez dwa dni, poczem trzeba plasterek odnowić. — Chociaż nagniotek po kilku dniach zupełnie zniknie, to pomimo tego trzeba przykładać Cezarin tak długo, aż korzenie nagniotka wyjdą na wierzch, tak, iż z całą łatwością i bez żadnego bolu dadzą się palcami wyciągnąć.

Cena pudełka 40 centów.

Czernidło glicerynowe do butów — jest niezrównane, daje szybko trwały i piękny połysk, skórę miękczy i konserwuje. Obuwie nigdy nie pęka przy czyszczeniu tem czernidłem, ponieważ nie zawiera wolnego kwasu.

Pudełka po 5, 10, 20, 30 i 50 centów.

Fusy atramentowe dla szewców i kapeluszników do czernienia skóry, bucików i t. p.

1 litr 10 centów.

Flakoniki do perfum — szklane, szlifowane, oplatane i metalowe.

Sztuka od 30 centów do 4 złr. a. w.

Gąbki w najprzedniejszym gatunku. Lewatyńskie i Zimmoka bielone, różnej wielkości i formy.

Sztuka od 10 centów do 10 złr.

Guma płynna do klejenia.

Flaszeczka po 10 i 20 centów.

Grzebienie rzadkie i gęste — rogowe, kościane, gutaperchowe, szyldkretowe i z kości słoniowej.

Od 20 centów do 10 złr. a. w.

Kit uniwersalny do sklejania szkła, porcelany, pianki, bursztynu i t. p. przedmiotów. — Przed użyciem należy flaszeczkę ogrzać nad lampą

lub wstawić do gorącej wody, aby się kit rozpuścił. Brzegi naczynia stłuczonego ogrzać i nasmarować kitem za pomocą pęzelka lub patyczka, poczem szczelnie złożyć, szpagatem związać i zostawić na 12 godzin w ciepłem miejscu. — Tak sklejone naczynie jest trwałe, jednakowoż do wrzątku kłaść je nie można.

Cena flaszeczki 25 centów.

Korki z maszynkami do perfum.

Po 10, 12, 15 i 20 centów.

Kółka na odciski — bawełniane i gąbkowe — mniejsze i większe, w trojakiej formie.

Po 2, 3 i 5 centów.

Lakier woskowo-kauczukowy do zaprawiania posadzek. — Lakier ten bardzo dokładnie wypełnia szczeliny i szparki w posadzce, niszczy wszelkie owady, a zawierając olej drzew szpilkowych wpływa na zdrowie ludzkie bardzo korzystnie. — Czem dłużej się czyści, tem piękniejszego połysku nabiera. — Posadzki można zmywać wodą. — Litr tej masy wystarcza na 20 metrów kwadratowych. — Sposób użycia: Wstawić blaszankę na 15 minut do gotującej się wody, poczem częściowo nalewać na suchą posadzkę i penzlem jednostajnie rozsmarowy-

wać. Czem gorętszy lakier i staranniejsze wcieranie, tem lepszy rezultat. Po upływie trzech godzin wytrzeć suknem, a następnie wyczyścić szczotkami. — Uwaga: Przy zaprawianiu podłogi, świecy ani też zapałki palić nie wolno.

Litr 1 złr. 80 ct. a. w.

Lusterka różnej formy i wielkości.

W cenie od 40 ct. do 10 złr. a. w.

Łabędziki do pudru z puchu łabędzia i pluszu.

Od 15 ct. do 2 złr. a. w.

Łyżeczki i gąbeczki do czyszczenia uszów.

Od 25 do 50 ct.

Maszynki do czyszczenia grzebieni.

Od 25 ct. do 1 złr. a. w

Mentolina — wypróbowany środek przeciw katarowi. Działa znakomicie desinfekcyjnie i chłodząco, usuwa w bardzo krótkim przeciągu czasu zapalenie błon śluzowych nosa, czem uniemożliwiając nadmierne wydzielanie się śluzu — uwalnia chorego bardzo prędko od tej przykrej dolegliwości. — Używa się jak zwykła tabaka.

Cena pudełka 20 centów.

Nadmanganian potasowy w płynie — używa się do usunięcia nieprzyjemnej woni w naczyniach nocnych. — Nadmanganian potasowy nie pozostawia po sobie żadnego odoru. Łyżka tego płynu wlana do nocnika wystarcza na całą noc.

Flaszka ³/₄ litra 40 centów.

Orzeźwiacz, używa się do wąchania. — W razie mdłości przyłożyć flakonik do nosa i wciągać powietrze, a wydzielający się silny orzeźwiający zapach natychmiast ten przykry stan usunie; oprócz tego bardzo korzystnie działa na błony śluzowe, usuwa katar i zapobiega rozwijaniu się chorób zaraźliwych, przeto jest bardzo korzystnie mieć przy sobie *Orzeźwiacz* i często wąchać dla zapobieżenia rozwijaniu się bakterji na błonie śluzowej nosa, podniebienia i krtani.

Flakonik 30 centów.

Pęzle do golenia brody.

Sztuka po 20 30, 50 ct., 1 i 2 złr. a. w.

Pudr salicylowy przeciw poceniu się i odparzaniu nóg. — Pocenie się nóg jest nietylko niezdrowe, lecz i nieprzyjemne, raz dlatego, że skóra pocąc sie z czasem pęka, i wskutek tego utrudnia chodzenie; powtóre, że przy poceniu nóg, zawsze wydziela się nieprzyjemny

i nieznośny odór. — *Pudr salicylowy* zapobiega poceniu się nóg, oraz usuwa nieprzyjemny odór. Szczególnie w podróży lub w marszach działa on dobroczynnie, chroni od oparzenia i tworzenia się pęcherzy powstających skutkiem forsownego chodzenia. — Przy odciskach lub nabrzmieniach skóry działa ten pudr cudownie, uspokaja ból i pieczenie nagniotków, otarcia przysechają i w krótkim czasie goją się. Sposób użycia: Pudr salicylowy nasypuje się do szkarpetek lub pończoch, które początkowo przy silnym poceniu się nóg należy zmieniać codziennie, później wystarczy 3 razy na tydzień.

Pudełko 50 centów.

Płyn salicylowy. — Mocno cierpiącym na pocenie nóg zalecam oprócz pudrowania, jeszcze częste moczenie nóg w letniej wodzie z dodatkiem płynu salicylowego jako specjalnie do tego celu sporządzonego. Dwie łyżki tego płynu wystarcza na jedną kąpiel.

Flaszeczka 50 centów.

Puszki na pudry drewniane, szklanne, metalowe, celuloidowe, z masy papierowej i z kości słoniowej w różnych wielkościach.

Sztuka od 30 ct. do 15 złr. a. w.

Rozpylacze do perfum szklanne, gutaperchowe i metalowe, różnego gatunku i formy.

Sztuka od 24 ct. do 10 złr. a. w.

Rusmo, usuwa porost włosów u pań, na twarzy, rękach i plecach. — Używa się w następujący sposób: Zakłócić flakonik nasmarować tym płynem miejsca, gdzie jest porost włosów i zostawić nie dłużej jak 10 minut. Czas ten należy przestrzegać ściśle, gdyż w przeciwnym razie mogłaby na tem skóra ucierpieć; poczem płyn zmyć wodą, delikatnie osuszyć zapomocą miękiego ręcznika i nasmarować olejkiem migdałowym albo Goldkremem. Chcąc porost włosów usunąć zupełnie, to nie należy poprzestać na jednym razie, lecz trzeba powtarzać kilka razy w odstępach dwu lub trzytygodniowych.

Cena flakonu 1 złr. a. w.

Smarowidło litewskie do wszelkiego rodzaju obuwia i skór. — Smarowidło litewskie nadaje każdej skórze stwardniałej miękość i elastyczność, przywraca jej pierwotne wyglądanie, zapobiega butwieniu i pękaniu, wskutek czego tak skóra jak i obuwie zachowują swoją wytrzymałość i trwałość, a tem samem dłużej się noszą, co nie mało przyczynia się do oszczę-

dności w gospodarstwie domowem. — Smarowidło litewskie nie jełczeje i nie wysecha, porów skóry nie zatyka, a pomimo tego wilgoci, ani też wody nie przepuszcza. — Smarowidło litewskie najlepiej konserwuje skóry, obuwie, uprząż i w ogóle wszelkie wyroby skórzane. — Sposób użycia: Jeżeli mamy większą ilość skór, obuwia, rzemieni i t. p., to najlepiej jest smarowidło stopić i szczotką smarować, następnie kawałkiem sukna wycierać mocno aż do suchości. Przy mniejszej ilości wcierać ręką lub kawałkiem sukna aż do rozgrzania skóry. Idzie o to, aby smarowidło dobrze w skórę wsiąkło, ponieważ tylko w ten sposób wysmarowane przedmioty skórzane nie butwieją, nie pękają, nie twardnieją i nie przepuszczają wilgoci.

Pudełka po 10, 20, 50 ct. i 1 złr.

Szczotki do czesania głowy — szczecinowe i druciane w różnych oprawach i gatunkach.

Sztuka od 50 ct. do 15 złr.

Siatki i worki gutaperchowe do przechowywania gąbek — w różnej jakości.

Sztuka od 50 ct. do 2 złr.

Skrobaczki do języka, w różnych gatunkach.

Sztuka od 15 do 80 centów.

Wosk do podłogi — bardzo dobry.

W cenie po 50 ct. i 1 złr.

Wódka francuska, jest to doskonały i wypróbowany środek do nacierania ciała po kąpieli. Skórę oczyszcza i odświeża, uspokaja gośćcowe bole. — Łyżeczka użyta przed obiadem pobudza apetyt i dobre trawienie sprowadza.

Flaszka 2 złr. a. w.

Wódka francuska preperowana z solą. — Powszechnie uznana jako znakomity środek do nacierania ciała, mianowicie po kąpieli. Skórę wzmacnia, hartuje, usuwa znieczulenie i bole gośćcowe. Użyta jako płukanie do ust, utrzymuje zęby w czystości, dziąsła wzmacnia i nieprzyjemny odór z ust usuwa.

Flaszka 1 złr. 20 ct.

Spis rzeczy.

Grupa VII.

Grupa VIII.

Grupa IX.

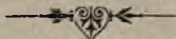
Grupa X.

Grupa XI.

Grupa XII.

Grupa XIII.

Grupa XIV.

Z drukarni W. A. Szyjkowskiego, ulica Kopernika l. 5.